

Стенографски дневник

НА

103. заседание

Вторник, 24 септември 1946 г.

(Открито в 16 ч. 30 м.)

Председателствувал подпредседателят Кирил Христов.

Секретари: Тодор Тихолов и Любен Георгиев.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		3. За допълнение на чл. 3 от закона за самоиздръжка на	
Отпуски	1127	държавните и държавно-автономните стопански пред-	
Законопроекти	1127	приятия. (Първо четене)	1131
По дневния ред:		4. За данък върху общия доход. (Първо четене — раз-	
Законопроекти: 1. За изменение и допълнение на закона за		искване)	1131
реда, по който ще се произведе допитването до народа		Говорили: м-р д-р Иван Стефанов	1137
и избирането на народни представители за Велико на-		Горги Данков	1140
родно събрание. (Поправка)	1127	5. За изменение и допълнение на закона за конфискуване	
2. За държавно търговско предприятие „Народен магазин“.		на придобитите чрез спекула и по незаконен начин имоти.	
(Първо четене)	1127	(Първо четене)	1141
Говорили: Георги Енчев	1128	Дневен ред за следващото заседание	1141
Желю Желев	1130		
д-р Сергей Мисирков	1130		

Председателствувал Кирил Христов. (Звъни) Понеже има нужното число народни представители, обявявам заседанието за открито. (От заседанието отсъствуват следните народни представители: Александър Ботев, Александър Ковачев, Анастас Циганчев, Архангел Дамянов, Борис Димев, Васил Павурджиев, Вели Сюлейманов, Георги Пеев, д-р Георги Славчев, Георги Тодоров, Георги Босолов, Георги Христов, Гьоко Габровски, Димитър Крайчев, Димитър Цонев, Диню Тодоров, Жеко Жеков, Желязко Стефанов, Иван Каменов, Иван АриAUDOV, Илия Ставрев, Илия Добрев, Йордан Халачев, Йордан Пекарев, Йордан Панайотов, Кирил Клисурски, Коста Крачанов, Крум Кюлавков, Малю Калев, Марин Йовев, Младен Карталев, Никола Разлоганов, Никола Василев, Петър Запрянов, Петър Малюков, Петър Попиванов, Пенчо Шейтанов, Спиро Триггов, Стамен Попов, Станимир Гърнев, Станчо Чолаков, Стефан Милков, Стефан Крайчев, Стою Неделчев, Титко Чернокозев, Тодор Тодоров, Цветан Капитанов, Цеко Мустакерски, Цола Драгойчева и Юсеин Шолев)

Председателството е разрешило отпуск на следните г-да народни представители:

Анастас Циганчев — 3 дни, Борис Петров Димов — 1 ден, Васил Павурджиев — 10 дни, Димитър Ст. Крайчев — 4 дни, Иван Каменов Тодоров — 3 дни, Неделчо Бояджиев — 1 ден, Никола Петков Василев — 3 дни, Петър Ив. Запрянов — 3 дни, Стамен Н. Попов — 3 дни.

Попискали са отпуск, който следва да се разреши от Народното събрание, следните г-да народни представители:

Д-р Георги Славчев иска 4 дни. Които са съгласни да му се разреши исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Георги Т. Карафезижев — 4 дни. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Давид Исаак Иерохам — 7 дни. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Димитър Цонев Попов — 4 дни. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Елена Кецкарова — 1 ден. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Жеко Кръстев — 4 дни. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Желязко Стефанов Петров — 3 дни. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Илия Добрев Илиев — 1 ден. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Камен Ив. Петров — 1 ден. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Коста Р. Крачанов — 4 дни. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Малю Калев Малев — 15 дни по болест. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Никола Разлоганов — 1 ден. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пенчо Шейтанов — 4 дни. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Петър Попиванов Николов — 2 дена. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Стефан Крайчев — 2 дена. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Тодор Янакиев Тодоров — 4 дни. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Цветан Капитанов — 4 дни. Които са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

В бюрото на Събранието са постъпили и са разгледани следните законопроекти:

От Министерството на финансите — законопроект за изменение бюджета на Върховното правителство за 1946 бюджетна година.

От същото министерство — законопроект за държавния монопол на тютюна.

Съгласно чл. 48 от правилника за вътрешния ред на Народното събрание, постъпило е предложение от г-на министра на вътрешните работи да се поправи допуснатата фактическа грешка при гласуването на законопроекта за изменение и допълнение на закона за реда, по който ще се произведе допитването до народа и избирането на народни представители за Велико народно събрание. Про-

пуснат е при разпределението на секциите за гр. София секция 31. Трябва в § 1, точка II, след „19—28“ да се прибави „31.“

Моля г-да народните представители, които са съгласни да бъде поправена тая фактическа грешка в списъка на избирателните секции, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към дневния ред, точка първа:

Първо четене на законопроекта за държавното търговско предприятие „Народен магазин“.

Министърът на търговията ще бъде представляван от министъра на информацията и изкуствата.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за държавното търговско предприятие „Народен магазин“

Г-да народни представители! У нас се особено много спекулира със стоките, предназначени за широко употребление: домашни потреби, кухненски уреди и всички необходими за градските и селски домакинства.

Спекулира се и с качеството и цената. Контролата върху качеството и цената се затруднява поради голямото разнообразие във вида, произхода и костюмата стойност на тия стоки. По същите причини и определянето на цените на огромния асортимент от тия стоки е свързано с редица трудности. При това положение консуматорът е изправен пред много неизвестности и лесно може да бъде мамен и в цената и в качеството. Досега с тия стоки търгуваха

десетки хиляди малки предприятия, над които е невъзможно да се упражнява съвременно ефикасна контрола. Голяма част от тия стоки поради малкото им количество се продаваха по пътищата на черната борса: на крак между четири очи и от незарегистрирани търговци.

Проектираното държавно търговско предприятие ще постави ред в търговията с тия стоки, ще регулира ефикасно цените им и ще намали възможностите за спекула и черна борса.

„Народният магазин“ ще купува стоки в големи количества направо от производителя и ще ги продава в своите магазини по цени на дребно. Чрез избягване печалбата на едро, чрез големия оборот и чрез по-малкия процент печалба ще се постигне и едно намаляване в продажните цени на дребно. За нуждите на своята търговия ще внася сам или в сътрудничество с други търговски организации необходимите му чуждестранни стоки.

Като държавно предприятие чрез строго определените си цени „Народният магазин“ ще спечели доверието на консуматорите и ще им създаде редица удобства.

Чрез „Народния магазин“ не се монополизира търговията на дребно. И кооперативните и частни търговци ще могат да работят паралелно с „Народния магазин“. В това отношение ще се развие едно благородно съвзвучие, което ще доведе до уеднавяване и рационализиране на сродни частни и кооперативни предприятия.

Чрез него ще може да се провежда и държавната ценова политика по отношение разните видове цени, които биха се установили.

Това държавно предприятие ще може успешно да изпълни задачите си със средствата и възможностите, които ще му даде предлаганият законопроект, чрез който ще се развие като едно едро, добре уредено държавно търговско предприятие, мощен лост за регулиране цените и борбата със спекулата за благото на широките народни маси.

Моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате тук приложенния законопроект.

Гр. София, септември 1946 г.

Министър на търговията и продоволствието: Д. Нейков

ЗАКОНОПРОЕКТ

за държавно търговско предприятие „Народен магазин“

Чл. 1. Учредява се държавно търговско предприятие — „Народен магазин“ със седалище София.

Предприятието провежда своята работа на пазарата и самозадържката и представлява отделна юридическа личност.

Чл. 2. Предприятието се занимава с търговия на „едро“, на „едро и дребно“ и на „дребно“ за своя и чужда сметка с всички видове индустриални, занаятчийски, земеделски, горски и колониялни произведения, предназначени за широко употребление от населението.

Чл. 3. За осъществяването на своите задачи предприятието може да открива във всички населени места в страната, где се окаже нужда, магазини, складове и помощни производствени предприятия.

Чл. 4. Основният капитал на предприятието е 500.000.000 лв., който се внася наведнаж или на части от държавата. Средствата за тази цел държавата получава безвъзмездно от Изравнилния фонд на цените.

При пужда основният капитал може да бъде увеличен с решение на Министерския съвет по доклад на министъра на търговията и продоволствието и министъра на финансите.

Чл. 5. Предприятието може да придобива недвижими имоти, нужни за неговата непосредствена работа. Тия недвижими имоти се придобиват и отчуждават само с решение на министъра на търговията и продоволствието.

За своите задължения предприятието отговаря с всичките си имущества в размер на собствените си средства.

Чл. 6. Предприятието се управлява от дирекционен съвет, който се състои от един главен директор и двама директори. Главният директор се назначава с указ по постановление на Министерския съвет, по представяне на министъра на търговията и продоволствието, а директорите се назначават с заповед на министъра на търговията и продоволствието, по представяне на главния директор. Главният директор назначава и упълномощава всички други служители по штат, одобрен от министъра на търговията и продоволствието.

Предприятието се представлява от главния директор, а се задължава с подписите на главния директор или упълномощено от него лице и на един от директорите или упълномощени техни заместници. За ръководене работата на отделните клонове, магазини, складове и помощни производствени предприятия, дирекционният съвет натоварва отделни служители на предприятието. Имената на лицата, които имат право да задължават предприятието, се обнародват в „Държавен вестник“.

Служителите на предприятието имат правата и задълженията на държавни служители.

Чл. 7. По предложение на дирекционния съвет и по доклад на министъра на търговията и продоволствието, одобрен от Министерския съвет, чистата печалба на предприятието се разпределя, както следва:

- а) за резервен фонд;
- б) за фонд културни и социални мероприятия и за подобрене бита на служителите и работниците при предприятието;
- в) за разширение и подобрене на предприятието и
- г) за държавата.

Размерите на процентното разпределение на печалбата се одобряват от Министерския съвет.

Чл. 8. Предприятието работи под надзора на Министерството на търговията и продоволствието. Не са задължителни за него разпоредбите на закона за вътрешната търговия, относно правото на търгуване.

Предприятието се ревизира най-малко веднаж в годината от органи на финансовата инспекция.

Чл. 9. За нуждите на предприятието министърът на търговията и продоволствието има право да наема принудително помещения (и не празни) за магазини, складове и работилници на предприятието и други цели. При липса на съгласие относно размера на наема на тия помещения, същият се определя от съда.

Чл. 10. За приложението на настоящия закон ще се издаде специален правилник, утвърден от министъра на търговията и продоволствието.

Председателствуваш Кирил Христов: Има думата народният представител г-н Георги Енчев.

Георги Енчев (з): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Достатъчни са само мотивите на вносения законопроект, за да се убедим, колко полезно и колко необходимо е предприятието, акцията, да се опитаме с една по този начин правена нов тип търговия, извършвана директно от държавата и специално от нейния нарочен, специален магазин, носещ името „Народен магазин“, за да можем поне отчасти — макар и при това закъснение, което, не се съмнявам, ще оправдаете — да възвърнем не вярата, да затвърдим не убеждението на българския консуматор от градове и села, но да допринесем поне малко в усилията на правителството на Отечествения фронт да се бори със страшната, невиджана и нечувана по своите размери спекула и грабеж върху интересите и кесията на българските консуматори и производители.

Наистина, поради големите усилия на правителството на Отечествения фронт да се справи във всички направления на държавното устройство с големите въпроси за управлението на нашата държава, оправдано е отлагането за малко време разширението на този голям въпрос. Но когато се заслушахме в пъшканията, в страданията на българските консуматори и производители, ние не можем да застанем на друго разбиране, освен на разбирането, че държавата именно в такива моменти, каквито сега изживяват народите и специално българският народ, трябва да дойде в помощ на своите граждани и да ги улесни в трудния техен живот.

Сама по себе си войната, знайно е, от всички времена, с нейното явяване в човешкия мир, е създавала трудности при своята ликвидация, защото войната нито е нормално явление, нито би могла да се приеме като нещо нормално в живота на човечеството и на отделните държави и народи, нито пък би могло да се желае тя да бъде безконечна и вечна в света. Тя винаги разстройва издълго стопанския, политическия и духовния живот на човешкото общество. Войната безмилостно унищожава. Тя покосява и морала, тя посича и апетитите. И докато едни умират на бойното поле, заразяни в безжестостни гробове, други оплакват изчезването на своите близки, цели народи се заробват и минават под камшика на завоевателя, биват премазвани от волята, от жестокостта и безчовечията. Примери за това ни дадоха лудоритите на хитлеристка Германия с аспирациите ѝ да подчини целия свят, да го стъпче, да го приспособи към своите изисквания. Безспорно такава война унищожава всичко по своя път. Последствията от такава война докарват титанически усилия на отделните народи, за да ги ликвидират, за да ги изживеят.

Оттук с основание и сполучливо трябва да си зададем въпроса: правителството на Отечествения фронт беше ли скръстило досега ръце и капитулира ли пред усилията на алчните и ненаситни спекуланти в нашата страна — за да можем отчасти да приемем някак странични обвинения за нашата обща дейност, че наистина нашият консуматор и производител са подложени на нечуван грабеж и терор по отношение на своите интереси?

Правителството прави всички опити в нашата страна, за да може да се избегне, да не се стигне до отрязване така рязко, чувствително и пряко интересите на отделните съсловия, на частните инициативи, на търговските предприятия. Но кажете с пълна откровеност — нека всички кажем, г-жи и г-да народни представители — имаше ли отзвук, имаше ли съчувствие, имаше ли готовност от страна на онези, към които се отправяха апели да съдействуват в тежките времена, които нашият народ трябва да ликвидира след една голяма и страшна война, за да не се стига до една мярка, която наистина нарушава хармонията, желана от онези, които и този път няма да харесат тази мярка? Отвсякъде се дебнеше правителството, отвсякъде се дебнеха всичките неговии нареждания да бъдат те заобиколени; отвсякъде се правеха опити от тези фактори, от тези държатели на отделните инициативи, стопански и търговски, да се изтърбушат нарежданията и усилията на правителството в това отношение. Ние стигнахме до положението да чуваме наистина не симулативни пъшкания и оплаквания на българския консуматор, когато сме сред него. Ние сме много често сред нашия консуматор и производител. Ние сме имали възможност да слушаме скроени оплаквания и недоволства. Слушали сме оплаквания, резултат на едно непоносимо и тежко положение за консуматора. Когато разглеждаме исканията на нашите консуматори, които едновременно в голямата си част са и производители, ние не можем да не застанем на тяхна страна, да разберем, че наистина една малка част от чистливци, хора, които владеят и използват големите капитали, хвърлени в различни индустриални и търговски предприятия, нямаха интерес, нямат днес, а сигурно и утре няма да имат интерес да тръгнат изведнаж в крак с правителствените нареждания. Този начин на отношение към интересите на консуматора и производителя не може да има друго име освен грабеж — грабеж смял, грабеж отгратителен, грабеж невъзможен, грабеж фразиращ. Виджате ограбен производител, ограбен консуматор — това дращи!

Ето, при това положение на народната душа Отечественият фронт трябваше да създаде големи инициативи, големи исторически дела, каквото дело безспорно регистрира на 8 септември — допитването до българския народ да бъде ли България по-нататък монархическа страна, да се управлява ли чрез монархия или да пре-стане да бъде такава, да дойде народното управление на светата и

чиста народна република. Народът непринудено, без намесата на милицията, без намесата на когото и да е в България сам определи положението на България. И ние вече на 10 септември регистрираме и открихме първия ден на нашата демократическа народна и чиста република, за да дойдем малко по-късно да установим, че наистина в новата републиканска държава не може да продължава гроежът, не може да продължава безотговорността на една шепс хора, за тяхно щастие не можем да раздрусваме из основи душата и материалните интереси и схващанията на здравите маси на българските граждани, на една голяма част от консуматорите и производителите.

То защо се ражда тая инициатива за създаване на „Народен магазин“. Някои българи, които в мирните и спокойни времена посещаваха Америка като емигранти, търсещи работа там, винаги са разправяли с увлечение и с особен интерес, проявяван към живота и уредбата там, че когато един купувач отиде в един магазин, не прави по два часа пазарлък за един продукт, защото в Америка трябва бил търговският морал, че цените на стоките са посочвани с етикетче и се знае кое колко струва. С това нечели време и търговецът-продавач и купувачът. Така върви там работата според американското схващане за ценността на времето.

Ние, българите, минаваме пред целия свят като хора, които най-малко ценим времето. Можем да си гошим времето да се пазарим за една игла цял ден, а пък онзи, който продава иглата, няма да ни пощади и ще гледа, ако може, вместо 5 ст., да ни вземе 100-200 лв., защото той схваща, че по този начин трябва да извършва търговията.

Всички опити да се постигне резултат в формата на облагородяване съзнанието на онези, които доставят и разпределят продуктите чрез създаването на специални служби, не постигнаха резултат. Следователно полезна е, разумна е мярката да се премине към така наречените държавни магазини под общо име „Народен магазин“.

Българският земеделски народен съюз много отдавна, по път на своя първичен кооператизъм, още преди да беше добил правилно схващане за изграждането на свои кооперации в хармония с истинския кооператизъм, си послужил някога и с това дело, и оттам съвпаденията в наименованията — „Народен“, „държавен магазин“. В ония времена нашият Земеделски съюз, от чието име аз говоря, беше постигнал много добър резултат, защото ние централизирахме вниманието и усилията на всички български производители, които имаха в момента съзнанието и разбирането за ползата и значението на тогавашните магазини, да насочат своето производство към магазините и оттам да получат по обратен път в отделните селища стоките, от които се нуждаят. Народният магазин беше открил свои клонове в по-големите градове и паланки, които снабдяваше със стоки, необходими за задоволяване нуждите на производителите.

Така вървеше, докато настъпиха борбите и времената, които изместиха делото и инициативата на народните магазини, които впоследствие бяха заместени от нашата голяма кооперативна организация „Синдикална централа“. Станалите по-късно събития, които са известни на всички просветени български граждани — 9 юни, септемврийските събития — които отнеха не само инициативата от ръцете на трудовите организации, но които отнеха и живота на хиляди български граждани-борци, туриха кръст и на нашето дело, на нашата голяма кооперативна организация „Синдикална централа“, която, ако не бяха ония събития, ако не беше онзи страшен катаклизъм в нашия държавен живот, в производството, в отношенията ни и в съществуването ни като политическа организация, можеше да разрастне до степен, шото днес цяла България да бъде покрита с клонове на „Синдикалната централа“ като продължение на делото на народните магазини, за да можем днес да отбележим завършека на тая инициатива на Българския народен земеделски съюз като един голям принос към българското кооперативно дело.

Значи, трябва да признаем, че онова, което беше престъпление по отношение политиката на участие, самостоятелно и коалиционно, на Земеделския съюз във властта, то се отрази и върху неговите инициативи, създадени и изградени с усилията и с разум на неговите първи хора в лицето на покойния незабравим и незаменен учител Александър Стамболийски и неговите тогавашни помощници, които работеха в това направление. Днес, когато правим равностетка и си даваме отчет за последствията, за резултатите, които са последвали станалите катастрофи, било по политически почин на отговорни и неотговорни фактори, било поради това, че капризите на монарсите у нас не са могли да бъдат задоволени иначе, освен с бунтове и преврати, за нас, които градим нова България, остава като поука да не се поддаваме на нови опити от страна на някоя, които няма да харесат сегашния ни опит да организираме държавни магазини, а биха харесали, ако може да се намери начин, Отечественият фронт да бъде разбит, да се разпадне, да бъдат влошени отношенията между съставляващите го организации и партии, за да отворим пътя на нови превратаджии да извършат пак преврат.

След поука, която имаме, ние няма да се отклоним от този път, който ни сочи нашето пряко задължение. Ние, като отечественофронтовски дейци, не можем да скръстим ръце, не можем да затворим очи, не можем да занушим уши, когато селяни и граждани пъшкат, когато пъшка производителят, когато пъшкат консуматорите в тая страна. Ето защо инициативата за създаване на държавни, на народни магазини се посреща много искрено и с радост от страна на целия народ. И този път нашият изстрадал и измъчен народ възлага надеждите си върху организацията и резултатите от този вид магазини. И тъкмо тук, г-жи и г-ди народни представители, е ролята и тежката и отговорна задача както на Парламента, така и на Министерския съвет — не само да бъде гласуван този закон, но и да се бди за прокарването на тая инициатива в живота по начин такъв, че да не се компрометира това начинание, тая инициатива, това хубаво дело на управлението и Отечествения фронт.

Не ще се намери в средата на Отечествения фронт честен отечественофронтовец, който да мисли, че създаването на един дър-

жавен магазин може да пречи на частния капитал да развива своите по-големи мероприятия, да развива своите големи усилия, за да постигне по-големи завоевания, по-големи придобивки за него, както и за нашия народ. Явно е, установи се поне от досегашните дейности и отношения на Отечествения фронт към всички стопански съюзи и съсловия в нашата страна и към всички инициативи, — ственият фронт никога не голи, никога не преследва да унищожи частния капитал, частната инициатива.

Отечественият фронт обаче не пренебрегва и кооперативния сектор наред с частния сектор. В дадения случай Отечественият фронт иде чрез този законопроект да организира и един нов начин за разрешаване въпроса за продоволствието в нашата страна чрез създаването на тия народни магазини. Но ние не бихме могли да очакваме с един замах да унищожим последствията от войната и да настъпи у нас изведнаж нормален живот. Установяването на нормален живот ще бъде възможно, когато войната си отиде, когато престанат оратори да кръстосват света, да го молят да се пали отново, когато престанат апелите, съветът да въстане и да унищожи — един предлага Съветска Русия, друг — други; тогава когато думата „мир“ бъде утвърдена в душата, съзнанието и сърцата на всички човешки в света; когато думата „мир“ наистина стане факт, стане истина, стане реалност; когато престанат да се чуват, ако не открито, налудно, тогава гърмежи, то подземно, неразгадано усилие да се пали война. Тогава сигурно ще настъпи едно равновесие между потребление и производство, без да има нужда от тези усилия и тия мъки, които се създават днес на управлението, да урежда живота и отношенията между хората.

Днес нашата власт се стреми да изгради една нова социална България, в която да престанат да се явяват на улицата боси и окъсани граждани, да престанат да се явяват бедни, немощни и изпаднали в положението на просияци български граждани, на които достойнството не е по-малко от това на останалите граждани. Днес нашата държава полага всички усилия да убеди целия свят, г-ди липсата на една благосклонност от неговата страна, от представителите му, да чуе и разбере малката 6-милионна България, която не иска да завоюва чужди земи, да руши капиталите на международния свят, която не иска да се препречва на пътя на големите търстове, а иска в своите граници, в границите на новата своя република да ускори процеса на едно човешко отнасяне между хората, иска да се намеси, да помогне да се избавят хората от един грабеж, какъвто ежедневно се констатира.

Нима статистиката в България не посочва, че е дошло до границата на нетърпимото, че ежедневно се съобщава за залавянето на контрабандисти, на черноборсаджии? Нима тези граждани няма да разберат своята подла, мръсна роля? Нима един черноборсаджия не може да види — ако не е атрофирана неговата съвест — че той изяжда своя брат със своите „услуги“, със своето посредничество, със своята черноборсаджийска търговия? Каква ще бъде неговата роля утрешния ден, ако му позволим да се изравнява наред с почтените и честни граждани, наред с попуканите ръце на българския работник, наред с извитите ръце на българския земеделец, наред с посърналото лице на културния творец? Нима този човек, тласкан от желание за най-алчна печалба, трябва да бъде допуснат да петни нашия народ, да се претрупват съдилищата с многобройни дела в това направление и да не можем да видим очистена България един ден от черноборсаджии? Черната борса си има свой извор, свое гнездо, и ако не се опитаме да пресушим извора, да развалим гнездото, да унищожим тази възможност за създаване на престъпници и престъпления, няма да се излекува нашата страна. Тая мярка, която взема нашето правителство на Отечествения фронт, няма да я таксувам като една палиативна мярка, а като един смет за срещу всички онези, които не могат да разберат, че е крайно време да престанат с мюнхенствата по отношение интересите на консуматори и производители и трябва да тръгнат по пътя на почтената търговия.

Г-жи и г-ди народни представители! Аз не се самоизлъгам и не действам под знака на някакво опиянение, че и тук няма да има една критика срещу нашето управление. Критика ще има защото има кой да се интересува, има засегнати хора, има засегнати интереси. Но критика ще има и „за“, и аз очаквам да има критика повече „за“, отколкото „против“, защото консуматорите и производители ще се срещнат по най-късия път, няма да има този дълъг път от производителя до консуматора, по който сега се пътува. Ако щете пътувайте с влак, ако щете пътувайте с аероплан — този път все си остава дълъг, защото няма какво да го скъсява, защото черноборсаджията е изкопал пропасти между производител и консуматора и не им позволява, въпреки техните усилия, да си хванат ръцете и да ги стиснат братски.

Създаденият „Народен магазин“ като централа с неговите клонове ще позволи без разстояние, непосредствено, на самото място да се срещнат производител и консуматорът, в самия магазин да направят размяната. Те нямат нужда от такова голямо разстояние, каквото е създадал практиката у нас. Там производителят ще намери място, където да остави своите произведения на грижите на честни и отговорни за службата си хора, които — убеден съм предвременно, това е едно условие, без което няма да може да се извършва работата в един народен магазин — натоварени и носещи отговорност за службата си, не ще вървят по чисто чиновнически път при извършване на своята служба в народния магазин, а като съвместни републиканци, като добри българи, издигнали се на друг етикет, вече изоставили старото схващане за отношенията между хората в живота, ще застанат като добросъвестни дейци, за да тропат и да затвърдят вярата в честната и почтена служба в тези магазини, по този начин, която безоточно ще дойде и ще следва да се извърши.

При тия гадания, каквито представляват днес съвзвонствувалите вече отечественофронтоски дейци — аз мисля, че в тези ма-

газини точно те ще попаднат — които са доказали своята добросъвестност като хора на делото на Отечествения фронт, защото, наистина, нали това е дело на Отечествения фронт; то не е изолирано, не може да се говори, че то е дело на Иван или Драган; то е дело на Отечествения фронт, то ангажира честта на Парламента и на Отечествения фронт като цяло; при тази организация, която ще се проведе, каквато аз отсега виждам да стои на разположение на българския производител и консуматор, аз виждам голямото задоволство, което ще последва след известно време, виждам добрите отзиви, които ще се получат от дейността на народните магазини. И аз започвам да мисля, че наистина, въпреки мотивите, по силата на които можем да поискаме извинение за едно закъснение в това отношение, ние сме позакъснели доста много.

Г-жи и г-да народни представители! Когато сме започнали да градим по нов път, за нови хора, нека живеем с вярата, че по този път, като съдействуваме на нашия министър на търговията, като подкрепим законопроекта, като съдействуваме на Отечествения фронт по този начин да изгражда дело след дело по пътя на една социална правда и справедливост, по пътя на възможността наистина да изтрием ограбения производител от ръцете на черноробскаджията, да отървем българския консуматор от ръцете на този пакостник, ние ще изградим едно дело, за което историята малко по-късно ще отдели доста страници, описвайки усилията в това направление на Отечествения фронт. Защото наистина в днешни времена това са титанически усилия да спасяваш час по час, минута по минута, да искаш да вземеш от онзи, който иска да се дели, който иска да живее уединено и да трупа за себе си блага, като смучи потта и кръвта на своите братя и да гледа на тях като на нещастници, като отчуждени. Когато водим борба в това направление, тази борба е достойна, честна и свята и за българския народ, и за Отечествения фронт, който ще остане и стои като пример на много народи, макар и по-големи, със своята вътрешна организация. (Ръкоплескания) И при това вече смело навлизаме в живота аз смятам, че ние не можем половинчато да разсъждаваме и разрешаваме въпросите.

Напред с вярата, че нашето дело е чисто! Напред с вярата, че онези съскания, които ще дойдат за това, че сме застъпили интересите на известна, малка част от нашия народ, ще замлъкнат; че ще създадем за грамадната част, за 90% от българския народ благоденствие, задоволство, и че той ще извлече неминуема, непрехватна, положителна полза от тези държавни магазини!

От името на земеделската парламентарна група аз заявявам, че ще подкрепим този законопроект. Ние поздравяваме тази инициатива, като желаем час по-скоро народните магазини да кръстосат нашата страна, да станат дело на нашия отечественофронтинец по места, за да сочат усилията на едно управление, което не се шегува, когато се мъчи да изведе България на спасителен, на здрав стопански път. (Ръкоплескания)

Председателствуваш Кирил Христов: Има думата народният представител г-н Желю Желев.

Желю Желев (с): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Във времената, които ние живеем, на оскъдица на стоки, създаването на държавно търговско предприятие „Народен магазин“ се посреща от трудещия се свят с надежда и с вяра, че държавата, непосредствено вземайки участие в разпределението, ще може да окаже своята ценна помощ, за да може действително трудещите се да получат евтини и достатъчно стоки, да задоволят своите нужди.

Създаването на народни магазини обаче създава едно смущение в кооперативните среди. Аз не желая да го скрия. Кооператорите, които създадоха такова мощно кооперативно движение, се страхуват да не би създаването на народните магазини да попречи на тяхната дейност; да не би да изпразни съдържанието особено на потребителните магазини. Затуй защото, особено потребителните магазини, върху които трудещият се народ също така възлага големи надежди за облекчаване на бедственото си положение, се намират в такова състояние, че търгуват в много голям процент само с нарядни стоки. Отзовавайки се на призива да създадат повече кооперативни магазини в потребителното движение, хората от кооперациите създадоха много кооперативни магазини. Тяхната дейност сега е такава, че те търгуват, както казах, предимно с нарядни стоки и едва могат да покрият разходите си, като плащане на наем на магазина, плащане заплатата на магазинерите и плащане на самата администрация в кооперативното движение.

Трябва обаче да се каже, че държавата, която създава народните магазини, няма за цел да попречи кооперативната дейност; няма за цел да изпразни от стоки и главно нарядни стоки кооперативните магазини за сметка на народните магазини, а има за цел, чрез избягването печалбата на едро и чрез по-малкия процент печалба да бъде един мощен лост за регулиране на цените и за провеждане по-ефективно борбата срещу спекулата и черната борса. Народните магазини в никакъв случай следователно не трябва да конкурират потребителните кооперативни магазини. Давайки една привилегия на народните магазини, също такава привилегия ще трябва да се даде и по отношение на кооперативните магазини, за да могат ръка за ръка народният магазин и кооперативно-потребителният магазин да изпълнят възложената им задача от отечественофронтонската власт.

Вярно е, че народните магазини и кооперативните магазини ще се ползват от нарядните стоки, разпределяни от Дирекцията на разпределението. Но аз считам, че не трябва нарядните стоки, които се дават на народните магазини, да се дават за сметка на тях нарядни стоки, които получават магазините на кооперациите. Защото в такъв случай ние бихме поставили в трудно положение кооперативно-потребителното движение и вместо да го подпомагаме, тъй както отечественофронтонската власт декларира и желае

може да се създаде един антагонизъм между държавните и кооперативно-потребителните магазини и да се получи не дотам желаният резултат. Значи, развиването на народните магазини ще трябва да стане за сметка на друг сектор, а не за сметка на кооперацията. От друга страна добре устроените народни магазини ще създадат изток и в кооперацията да догонят целите, които те си поставят.

Аз считам, че създаването на народни магазини, създаването, значи, на държавно търговско предприятие би могло да разреши и един много важен въпрос у нас. В другите страни, които също като нас са поставени да изживяват последиците от тая страшна война, за да може работническото, чиновническото, малоимотните да бъдат подкрепени ефикасно, са създадени две цени — една ценова много по-ниска от коствемата, а другата ценова много по-висока от коствемата. И с тази ценова на продуктите, много по-ниска от коствемата, може да се облекчи извънредно много, да се даде ефикасна помощ на нашето чиновничество, на нашето работничество и на слабите икономически, трудещи се слоеве.

Чиновническият въпрос у нас стои открит. Когато започнахме нашата дейност, на Народното събрание, ние дадохме една извънредна заплата и обещахме да уредим по един сериозен и ефикасен начин чиновническия и работническия въпрос. За съжаление, още не сме направили това по един сериозен, ефикасен начин. Нашите чиновници мизерствуват, нашите работници са в същото положение. Всеки ден, вие знаете много добре, когато ви срещат, те ви поставят въпроса: „Помислете ли за нас, какво правите за нас?“ И аз се ползувам от случая, когато се говори за създаване на народни магазини и се засяга потреблението, да поставя този въпрос. Аз смятам, че със създаването на народни магазини ще се даде възможност на държавата да създаде такива двойни цени и по този начин, като даде на чиновниците и на работниците продукти на по-ниска от коствемите цени, да ги подпомогне, да ги облекчи, да ги нахрани и да ги направи по-дееспособни. Защо да не възприемем тази система, която е възприета в доста много страни и на Запад, и в Съветския съюз?

За да стане обаче, това, необходимо е да се липне и производството. Ние възлагаем много надежди на нашата индустрия. Често пъти апелираме към патриотичните индустриалци. Но трябва да признаем, че те не са направили достатъчно, за да оправдаят тези наши призови и тази наша надежда. Време е вече стоките да се липнат в самото производство, особено тогава, когато държавата се грижи за намирането на тези стоки чрез Дирекция „Храноизнос“; когато тези стоки се дават като наряди на отделните индустриални предприятия; когато оттам се изземват и им се търсят пазари пак чрез държавните органи. Какво собствено вършат те, дали намират стоките, дали се грижат за пласмента им? Нищо подобно. Стоят индустриалците и чакат наготово да им даде държавата стоката, а след туй и да им я пласира.

Време е вече държавата, имайки в ръцете си всички тези сурови материали, да почне да ги дава на нашите индустриалци и да получат те за своята индустриална дейност също съответното възнаграждение; да се създадат и държавни складове при всяка фабрика, за да може да се знае, какво е дадено, какво е произведено и т.н., както държавата го дава, тъй да го вземе, за да го разпредели правилно между всички. Държавата ще го даде най-напред на народните магазини и ще проведе ефикасно своята политика. Иначе само с апели към добрите чувства на индустриалците да чакаме нашият народ да бъде облекчен и нахранен — това няма да стане.

Ако така можем да устроим ние производството и продоволствието, тогава държавните магазини, бъдете уверени, ще оправдаят всички надежди на трудещите се, ще може ефикасно да изпълнят своята роля и ние да бъдем доволни, че сме създали едно начинание, което действително ще преуспее и ще създаде благоденствие на нашия народ. Иначе, ако ние не поставим и не разрешим тия въпроси сериозно и с замах, не дадем възможност на народните магазини да имат достатъчно продукти и да ги дават на достъпни цени на трудещите се и в достатъчно количество — ние можем да създадем много хубав закон, можем да подхраним много надежди, но ние положително няма да постигнем своята цел.

И така, чрез създаването на народни магазини и чрез урегулиране на производството и на размяната, ние ще разрешим и въпроса за чиновниците и работниците и за подкрепата на малоимотните слоеве.

Сега аз искам да поставя един друг въпрос. У нас има една кооперация, наречена „Ведома“. Тая кооперация е създадена от държавната власт със средства на държавата и обгръща в себе си чиновническото. Тя има за цел да задоволи чиновническото. Мене ми се струва, че при създаването на народните магазини ние ще трябва да включим тая кооперация „Ведома“ в тия народни магазини. И без туй средствата са държавни, и без туй тя не е развила кой знае каква работа, особено в провинцията. По-забележителна е работата ѝ, да кажем в София и някои други по-големи градове. Включим ли я в народните магазини, ние ще можем да използваме нейните кадри и нейния опит, а от друга страна ще съберем на едно място държавните средства, за да могат те да бъдат поставени при едно ново начало в служба на народа.

Декларирам от името на нашата парламентарна група, че ние подкрепяме законопроекта и ще гласуваме за него, но искаме в комисията тия въпроси да бъдат поставени, за да може да им се даде едно колкото се може по-правилно разрешение. (Ръкоплескания от социалдемократите)

Председателствуваш Кирил Христов: Има думата народният представител г-н д-р Сергей Мисирков.

Д-р Сергей Мисирков (за): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Създаването на народни магазини от страна на държавата не цели създаването на някакво ново предприятие, което

да носи доходи на държавата с оглед за увеличение на средствата, които постъпват по държавния бюджет. Задачата, която се поставя на народните магазини, според нас, е малко по-друга — това е една задача за правилно и рационално посредничество между производител и потребител; с други думи, правилно посредничество между тези, които произвеждат у нас, в страната, или внасят от вън необходимите за консуматора стоки и, както казах, правилното им разпределение между консуматорите, а най-вече правилното им разпределение между трудещите се слоеве — работници, селяни, служещи, чиновници и т. н.

Целта на народните магазини не е само да увеличат броя на дюкяните, в които се раздават нарядни стоки, с още по един или два за населено място или с 20 или 50 за София. Далеч не. Въпросът за нарядните стоки, мене ми се струва, е един временен въпрос. Ние се намираме в един следвоенен период, в какъвто се намират и други държави. Ние се намираме изобщо в голяма оскъдница на редица произведени, земеделски и индустриални, между които можем да набележим вълната, кожите и памука, естествено и произвежданите от тях стоки — гонове, обуша, вълнени и памучни тъкани и т. н. Това положение обаче не е вечно. Народните магазини, които ние създаваме, не трябва да се създават само с оглед на нарядните стоки, а те трябва да се превърнат в един универсални магазини, където потребителят, консуматорът, като отиде, да може да намери всичко онова, което му е необходимо за живота. Ето къде е главната цел на народните магазини. При това положение народните магазини ще служат и като пример, и като коректив на тая търговия, която понастоящем се владее от други сектори — от кооперативния и от частния.

Аз не съм съгласен с изказаното мнение от преждеговорившия оратор, че дори при разпределение на нарядните стоки не трябва да се посяга върху кооперативния сектор и следователно трябва да се посяга изключително върху частния сектор. Аз не съм на същото мнение, защото не е държавата, която в този момент може организирано да прави спънки на частната инициатива и на частния сектор. Държавата обаче може и е длъжна да внася корекции между непочтените търговци, пък, бих казал, на места и между непочтените ръководители на кооперациите; защото ние трябва да се съгласим, че още тук-таме съществуват такива — бих ги нарекъл — псевдокооперации, които, използвайки положението си, понякога си позволяват да прибавят до онези средства и способности, към които в миналото са прибавявали недобросъвестните частни търговци.

По принцип, както аз, така и моите другари от Народния съюз „Звено“, сме за откриването на тия народни магазини и ние ще гласуваме внесенния законопроект, като в комисията, естествено е, си запазваме правото да проконтролираме още веднъж законопроекта и евентуално да предложим известни корекции в него. (Ръкоплескания)

Д-р Васил Ханджиев (з): Друг път с кооперациите не се заяждай!

Д-р Сергей Мисирков (зв): Аз казах, че има единици само, но ги има.

Председателстващ Кирил Христов: По законопроекта няма въпроси други г-да народни представители. Полагам го на гласуване.

Моля г-да народните представители, които приемат на първо четене законопроекта за държавно-търговско предприятие „Народен магазин“, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Следната точка, втора, от дневния ред е: първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за снабдяването и цените. Понеже по този законопроект трябва да бъде г-н министърът на търговията тук, а той отсъства, ще преминем към следната точка, трета, от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за допълнение на чл. 3 от закона за самоиздръжката на държавните и държавно-автономните стопански предприятия.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Любен Георгиев (р): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за допълнение на чл. 3 от закона за самоиздръжка на държавните и държавно-автономните стопански предприятия

Г-да народни представители! Законът за самоиздръжка на държавните и държавно-автономните стопански предприятия цели да постави на самоиздръжка само ония държавни стопански предприятия, които са прикрепени понастоящем към държавния бюджет. Нуждите на стопанския живот обаче разкриват, че се налага образуването и на други стопански предприятия, самостоятелно от държавата или с участието на физически или юридически лица, като в първия случай тия предприятия ще бъдат организирани на началата на самоиздръжка, а във втория случай те ще бъдат регулирани — според правната им форма — по правилата на търговския закон, на закона за дружества с ограничена отговорност или на закона за кооперативните сдружения.

Тази възможност на държавата може да се създаде със специален закон, какъвто именно е предложеният проект, който, моля, да бъде разгледан и гласуван от вас.

Гр. София, септември 1946 г.

Временно управляващ Министерството на финансите, министър на народното здраве: Д-р Рачо Ангелов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за допълнение на чл. 3 от закона за самоиздръжката на държавните и държавно-автономните стопански предприятия

Параграф единствен. Към чл. 3 се прибави следната нова алинея:

„Държавата може, по решение на Министерския съвет, сама или в съдружие с други физически или юридически лица, да образува стопански предприятия. Когато държавата сама образува предприятия, прилагат се разпоредбите на този закон, а във всички други случаи имат приложение съответните постановления на търговския закон, закона за кооперативните сдружения или на закона за дружествата с ограничена отговорност.“

Председателстващ Кирил Христов: По законопроекта няма записани народни представители. Полагам го на гласуване.

Когато от г-да народните представители приемат на първо четене законопроекта за допълнение на чл. 3 от закона за самоиздръжката на държавните и държавно-автономните стопански предприятия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към следната точка, четвърта, от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за данъка върху общия доход.

Бочо Илиев (к): Г-н председателю! Понеже законопроектът е доста обширен, правя предложение да се прочетат само мотивите към него.

Председателстващ Кирил Христов: Има предложение от народния представител Бочо Илиев, съгласно чл. 42, алинея първа, от правилника, понеже законопроектът е обширен, да не се чете самият законопроект, а само мотивите към него.

Моля г-да народните представители, които са съгласни с това предложение на народния представител Бочо Илиев, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да прочете само мотивите на законопроекта.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за данъка върху общия доход

Г-да народни представители! В изпълнение програмата на Отечествения фронт, относно данъчната ни система, изготви се предложеният на вашето одобрение законопроект за данъка върху общия доход.

Сегашните отделни закони, които уреждат облаганията с преки данъци, въпреки многократните изменения и допълнения, които са претърпели, включително и прокараните подобрения в тях напоследък, не са достатъчни, за да обезпечат едно справедливо разпределение на данъчното бреме и да гарантират необходимите постъпления за покриване увеличените нужди на държавата.

С предлагания законопроект за данъка върху общия доход се прокарва началото на прогресивно-подоходното облагане при не облагаем екзистенц-минимум с оглед на семейното положение. Облагането според законопроекта е изградено върху възможна найцялостното облагане доходите на данъкоплатците при нашите условия, като засяга както физическите, така и юридическите лица, включително и държавните, държавно-автономните и общински предприятия, за тяхната частно-стопанска дейност.

Доходите от земеделие и скотовъдство също се включват в облагането, изключая тези на дребните земеделски стопани.

Установяването на облагаемите доходи ще става въз основа на подадени от всеки данъкоплатец декларации. За да не се обременя обаче работата на данъчната администрация, което ще доведе до забавяне на облаганията, в някои случаи се предвижда определянето на данъка да става служебно, без да се подават декларации. Така, за земеделските стопани то ще става въз основа и на списъци, а за заплатите, надниците, възнагражденията, приходите от капитал и пр. данъкът ще се удържа и внася безобложно.

Определянето на данъка ще става ежегодно върху добития през изтеклата календарна година доход по таблиците в законопроекта, в който процентите са различни и са в зависимост от произхода на доходите и от правната форма на предприятията, като размерът на данъка е по-малък за доходите, добити от труд. При установяване на числя облагаем доход, като екзистенц-минимум се спада за физическите лица — от 36.000 лв. — 60.000 лв. в зависимост от броя на членовете на семействата им.

Освен това, като необлагаеми се спадат до 15% от реализираната през годината печалба — за инвестиции, във връзка с разширение и подобрене на предприятието, а за държавните, държавно-автономните, общинските стопански предприятия и кооперативните сдружения определяният доход се намалява с 25%.

За своевременно и по-правилно установяване на доходите и определяне на данъците, като органи по облагането са привлечени за селата някои от общинските органи и специални комисии, действащи на самото място. По отношение оспорването на определените данъци, на данъкоплатците се дава възможност, както и досега, да обжалват взетите решения пред специална контролна инстанция при данъчните управления, както и при Върховния административен съд.

Характерен белег на данъка върху общия доход е, че той ще се събира без връхнини, с което се опростотворява определянето и събирането на същия, като по този начин се създава яснота и за данъкоплатците, относно тяхното данъчно задължение.

Не се признават като необходимо присъщи разходи заплатите и други възнаграждения, включително платените за тяхна сметка данъци на чиновници, надминаващи размерите, определени: а) с постановление на Министерския съвет или с колективните трудови договори; б) за кооперативните сдружения — одобрени от Българската земеделска и кооперативна банка за плати и други парични възнаграждения, или над следните размери:

3. За предприятия до 5.000.000 (пет милиона) лева основен капитал — 240.000 (двеста четиридесет хиляди) лева годишно едному.

За предприятия до 20.000.000 (двадесет милиона) лева основен капитал — 300.000 (триста хиляди) лева годишно едному и

За предприятия над 20.000.000 (двадесет милиона) лева основен капитал — 360.000 (триста шестдесет хиляди) лева годишно едному.

Разликата в повече се включва в печалбата.

2. Заплатите, възнагражденията и сумите за издръжка на кооператорите в трудовите производителни кооперации, за прякото им участие с труда и имуществото си в производството.

3. Наеми за помещения и др., наети и използвани през облагаемата година за упражняване на занаята.

4. Разходи за осветление, отопление, канцеларски потреби, пощенски, телефонни и телефонни такси, абонаменти и за почистване на помещенията за облагаемата година.

5. Суми за електрическа енергия, масла, горивни материали и пр. в индустриалните и занаятчийски предприятия.

6. Разходи за съобщения и превоз за нуждите на предприятието, но не и сумите за набавяне на съобщителни и превозни средства, подавани се на амортизация.

7. Суми за реклами, комисиони (без специалните комисиони или възнаграждения, плащани под каквато и да е форма, изчислени върху производството, покупката или пласмента, с цел чрез различаване или намаляване на печалбата да се намали данъкът, амбалаж, транспорт и др.

8. Лихви за заем и използван през облагаемата година за облагаемото занятие чужд капитал до законния им размер, както и преводните разходи.

9. Разходи за поправка на сечива, инструменти и машини.

10. Разходи за покупка на малотрайни предмети, неподдаващи се на амортизация.

11. Премии за застраховка на работниците за живот, злополука, удържки за пенсия на същите и обществени осигуровки; за застраховка на сгради, инвентар, стоки, добитък и посеви.

12. Пътните и дневните пари, платени по сметка на служителите и работниците по работа на предприятието, в размер до един път и половина от тоя, плащан на държавните служители.

III. Приспадат се като необлагаеми и:

1. Несъбираемите вземания от длъжници, обявени в несъстоятелност.

2. Дивидентът върху консумацията, който кооперативните сдружения раздават на членовете си пропорционално на консумираните продукти.

3. Математическите и технически резерви на застрахователните дружества до размерите, предвидени в закона за контрол върху частните застрахователни дружества.

4. За наемите от движими и недвижими имоти, вместо изброените в този член и чл. 8 на този закон разходи, с изключение на лихвите на отдадената под наем част от сграда, се спадат глобални суми, изразени в следните проценти:

а) 30% от brutния наем от помещения (сгради), отдадени под наем за индустриални цели;

б) 25% за всички останали покрити имоти, изключая дворните места;

в) 20% от наемите от непокрити недвижими имоти, дворни места, движимости и права.

Необлагаемите 30%, 25% и 20% се спадат и от наемите, получавани от наемателите, при отдаване под наем на част от наетите от тях имоти (при пренаемане).

За наемите, получавани от лица, които отдават не свои имоти, а наети такива, необлагаемите проценти се спадат след приспадане на съответната част от платения наем за пренаемане.

При облагането на наемите от построени на концесия имоти концесионерът приспада още съответната част от вложения в постройката капитал (без лихвите), в зависимост от годините, през които ще се използва имотът. Тази сума ще се счита капитализиран наем на собственика.

5. От възнагражденията (но не и заплатите) на агентите, инкасаторите, инспекторите и деятелите въобще — постоянни или случайни, при Държавния застрахователен институт и спестовно-строителните дружества, вместо изброените в този член и чл. 8 на този закон разходи, се спадат вместо необлагаеми и необходимо присъщи разходи 40% от brutното възнаграждение.

Чл. 8. Освен необходимо-присъщите разходи, изброени в чл. 7, при установяване на чистия доход, спадат се още и:

1. Сумите, отделени за амортизация на движими и недвижими имоти, които участвуват в добиването на доходите, изчислени върху тяхната набавна (покупна) стойност до следните размери:

а) за масивните помещения, служещи за кантори и жилища — 4%;

б) за останалите сгради — 5%;

в) за инсталации и съоръжения — 8%;

г) за машините и останалите движимости — 10%.

За имуществата, които имат трайност по-малко от 10 и повече от 1 година, процентът на амортизацията се определя от Министерството на финансите.

За бележка 1. Застроените и незастроени дворни места и непокрити недвижими имоти не се амортизират.

За бележка 2. Когато подлежащото на амортизация имущество бъде валоризирано, върху валоризираната стойност не се следва амортизация.

2. Сумите до 15% от чистата печалба, доказано вложени в инвестиции и за разширение капиталитета на предприятията.

Чл. 9. Не се считат за присъщи разходи и се прибавят към печалбите:

1. Разходите за подобрене и увеличение на имущественото състояние, както и тия за покупка на имоти.

2. Всяко погашение на дълговете, без съответното намаление на актива.

3. Възнагражденията, плащани под каквато и да е форма, изчислени върху производството, покупката или пласмента, с цел чрез различаване или намаляване на печалбата да се намали данъкът.

4. Разликата над законните лихви, плащани за сключени заеми, както и разликата до законните лихви, получавани от облагаемите лица.

5. Направените разходи, които не се отнасят за облагаемата година и занятие.

ОТДЕЛ II

Общи правила по установяване на облагаемия доход

Чл. 10. Облагането на лицата се извършва върху чистия им доход, добит през изтеклата календарна година, установен по прилаганата на настоящия закон.

Чл. 11. В облагаемия доход на акционерните, командитно-акционерните дружества, дружествата с ограничена отговорност, кооперативните сдружения и клонов на чуждестранните дружества се включват и тантиемите на управителния и проверителния съвет и на председателите на чуждестранни дружества, дивидентите, печалбите, раздадени на членовете на дружества с ограничена отговорност, останалите нераздадени или отнесени за идната година печалби и сумите, отделени за резерви под каквато и да е форма.

Чл. 12. От облагаемия доход на трудовите производителни кооперативни сдружения и трудовите кооперативни земеделски стопанства се изключват сумите, отнесени в фондове.

Чл. 13. Доходите от земите, засети с зърнени култури, от ливадите, горите, животновъдството и др. се установяват по нормите, приети от комисията по чл. 14.

Чл. 14. Доходът от земеделското стопанство и животновъдството се преценява ежегодно. Всяка година от 10 ноември до 10 декември, за всяка данъчна околия, се свиква комисия, в състав: председател — търговият началник, и членове: един от помощниците му или данъчен агент, агрономът, лесничият, ветеринарният лекар, директорът на БЗКБ и за всяко населено място — по един представител на земеделските стопани, посочени от околийското земеделско професионално сдружение, представител на околийския о.ф. комитет, и кметът, съответно кметският наместник на населеното място. Комисията, въз основа на представително събрание и проучени данни, разпределя земите на три категории и определя минимума и максимума на чистия доход от лекар за всяка категория по вид на засетите през годината земеделски култури и от животновъдство, за всяко населено място от данъчната околия.

В околийската комисия на областния град, където няма отделни околийски служби, вместо посочените в алинея първа лица участвуват техни заместници.

Протоколите, заедно с всички доказателства, най-късно до 20 декември се изпращат на областния данъчен началник. Решенията на околийската комисия подлежат на изменение и одобрение от контролната комисия. Последната е длъжна да се произнесе най-късно до 31 декември. Тя има състав: председател — областният данъчен началник и членове: агрономът, лесничият, ветеринарният лекар, директорът на БЗКБ и трима земеделски стопани, посочени от областното земеделско професионално сдружение.

Решенията си комисията взема по висшегласие, като при равенство в гласовете решаващ е гласът на председателя. Решенията на контролната комисия не подлежат на обжалване. Те се съобщават в препис на съответните кметове, за да се имат пред вид при определяне на дохода от земеделското стопанство.

Чл. 15. При определяне дохода от земите, засети с интензивни и индустриални култури (лози, тютюнни лозя, коноп мента, зехто цвекло, черничев, овощни и зеленчукови градини, оризища), пчеларство, рибарство и др., не важат разпореденията на чл. 14. Доходът от тези култури се определя от облагателната комисия в чл. 29 отделно за всеки данъкоплатец.

Чл. 16. За установяване дохода на трудовите земеделски производителни стопанства, както и на земеделските стопани, членове на последните, не важат разпореденията по чл. 14.

Чл. 17. Облагаемият доход за лица, които упражняват търговия, индустрия, занаят, свободна професия и др., се установява по всички възможни начини.

Чл. 18. Търговските лица и занаятчиите се облагат по доказателство при установяване на облагаемия им доход, доколкото

са водени по правилата на наредбата-закон за търговските книги и при спазване разпоредбите на настоящия закон.

Чл. 19. Установяване на чистия облагаем доход на лицата, които не са задължени да водят търговски книги, книгите и книгата, установени с настоящия закон, както и на лицата, чиито книги се оказват нередовно водени, става чрез издирване от данъчната власт по външни признаци.

Всички тези книги могат да се използват при облагането.

Чл. 20. Когато установеният доход на данъкоплатеца е в явво неспътствие с начина на живеене и с разходите, които той извършва за своите и на семейството си лични и домашни нужди, облагачето се извършва по външни признаци върху доход, отговарящ на размера на разходите. В този случай данъчната власт има право да поиска от данъкоплатеца писмена декларация, за произхода на доходите и извършените разходи от него и членовете на семейството му. Тази декларация има силата на положена решителна клетва.

ОТДЕЛ III

Особени задължения на данъкоплатците

Чл. 21. Занаятчиите, полузанаятчиите и търговците, които не са длъжни да водят търговски книги, са длъжни да водят книга за покупки и касов наръчник.

Чл. 22. Лицата, които упражняват свободна професия, са длъжни да водят касов наръчник и издават разписки от талон по образец, установен от Министерството на финансите.

Чл. 23. Наемодателите на движими и недвижими имоти (покрыти и непокрыти) са длъжни да издават на наемателите си разписки от талон.

Такива разписки издават и върщачко-притежателите, притежателите на маслостройни, даращи, казинопритежателите и др. за полученото възнаграждение и уем. Уемът се отбелязва в килограми и лева.

Чл. 24. Поменатите в членове 21, 22 и 23 книги, книжа и талонни разписки, преди да бъдат използвани, се регистрират в съответното данъчно управление, като се вписват в специално заведената за целта книга.

Същите се съхраняват в срока, в който се пазят търговските книги.

Чл. 25. Министерът на финансите може да нареди, фактурите да се издават от книга за фактури, която също подлежи на предварителна регистрация в съответното данъчно управление.

ОТДЕЛ IV

Производство по определяне данъка

Глава I

Подаване декларации

Чл. 26. Лицата, подлежащи на облагане по този закон, с изключение на тези по чл. 27, са длъжни всяка година да подават декларации по образец, установен от Министерството на финансите, в които да обявят всичките си доходи, реализирани през изтеклата календарна година.

Декларациите се подават в данъчното управление, а където няма такова — в съответната община. Срокът за подаване декларациите е до края на м. февруари за селата и градовете, където няма данъчно управление, и до края на м. март — за градовете и селата, където има данъчно управление. За предприятията, на които стопанската година не съвпада с календарната — срокът е шестдесет (60) дни от края на стопанската година.

Декларациите се подават в населеното място, където данъкоплатците имат постоянно си местожителство, а тези, които живеят в чужбина — където имат най-големия си доход.

Лицата, които се намярат на учение, на военна служба, на лечение, в затвор или някъде на временно пребиваване, подават декларации в съответното данъчно управление или общинско управление, където е местожителството им.

Лицата, които са задължени да водят търговски книги, към декларациите прилагат препис от баланса и сметка „Загуби и печалби“. Последните са неразделна част от декларациите им.

Подадените в срок, но неподписани декларации се връщат на подателя им за подпис. На присъстващия подател декларацията се връща лично и се поканва да я подпише, а на отсъстващия се изпраща, като му се дава седемдневен срок за подписване. Ако декларацията не бъде подписана в върната в този срок, се счита, че няма таква.

Чл. 27. Не подават декларации: 1) служителите и работниците при държавните, държавно-автономните и общински учреждения и при държавните фондове, както и служителите и работниците при обществените учреждения и частните предприятия, ако доходът им е само от заплати, възнаграждения и тантиеми; 2) земеделските стопани, които имат доходи само от земеделие, животновъдство, птицевъдство, пчеларство и рибарство; 3) лицата за доходите им, посочени в чл. 6, и 4) лицата, които имат само доходи от които данъкът се удържа по членове 35 и 37.

Служители и работници, които имат други лични и семейни доходи, освен тези по чл. 37, подават декларации в сроковете по чл. 26, към които прилагат необгербвано удостоверение, издадено от управлението или предприятието, където служат, за размера на дохода от заплати, възнаграждения и тантиеми. Този доход се взема предвид само при определяне процента на облагането им. Решението на Министерския съвет определят данъците, които могат да останат в сила и за следната бюджетна година.

Глава II

Проверка на декларациите

Чл. 29. В населените места, където няма данъчно управление, общинският комитет свиква от 1 до 20 март комисия, в състав: председател — кметът и членове: представител на местните кооперации, местните сдружения на земеделския профсъюз и Общия работнически професионален съюз, директорът или главният учител, местният агроном и ветеринарен лекар, ако има такива. В населените места, където няма данъчно управление и преобладават интензивни (индустриални) култури, като член на комисията може да участва и данъчен орган, определен от данъчния началник. Комисията преглежда всички декларации и съставя списък на всички земеделски стопани, които не са длъжни да подават декларации, и установява облагаемите доходи за всеки данъкоплатец от всичките му приходоизточници.

Чл. 30. В населените места, където има данъчно управление, комисията в състав и в срок, предвиден в чл. 29, установява доходите на земеделските стопани само от земеделие, животновъдство, пчеларство, рибарство и при списък ги съобщава на местния данъчен началник.

Чл. 31. При установяване дохода от земеделие и животновъдство комисията по членове 29 и 30 се ръководи от нормите по чл. 14, а за културите, изброени в чл. 15 — определя действителния доход постъпелно за всеки данъкоплатец.

Установените от комисията доходи на данъкоплатците по декларация или по списък се съобщават на секретар-бирника, съответно на данъчния началник, в 5-дневен срок от изтичане на срока по членове 29 и 30.

Чл. 32. В срока до 10 март общинският комитет е длъжен да изпрати на съответния общински комитет, а за населените места, където има данъчно управление, на съответния данъчен началник, списък на паракендоплатците с обозначение: вида на имотите, броя на декарите и културите, с които са засети, и дохода от тях. Тези данни се имат пред вид при облагането.

Чл. 33. Установяването на доходите от търговия, индустрия, занаятие, свободни занаятия и по-става чрез събиране сведения от данъчните органи, съответно комисията по чл. 29, по търговските книги и книжа, по кореспонденция, учреждения, банки, търговски, индустриални заведения, гари, митници, пощи, транспортни предприятия, частни лица и др.

Глава III

Изчисление на данъка

Чл. 34. При определяне данъка на физическите лица по членове 35—39 вкл., като необлагаеми се спадат:

- а) за сам данъкоплатец 36,000 лв. годишно
- б) за данъкоплатец с двучленно семейство 48,000 лв. годишно
- в) за данъкоплатец с тричленно семейство 54,000 лв. годишно
- г) за данъкоплатец с четричленно семейство 60,000 лв. годишно
- д) данъкоплатец с петчленно и повече семейство 70,000 лв. годишно.

Данъкът се изчислява, след като от установения доход се спаднат съответно горепосочените необлагаеми суми, в зависимост от семейното ползжение към датата на подаване декларацията.

При определяне на данъка на държавните, държавно-автономните и общинските стопански предприятия и кооперативните сдружения се намаляват като необлагаеми 25% от чистия доход.

При определяне на данъка доходът се закръглява в хиляди и полза на държавата.

Чл. 35. Данъкът върху brutните заплати, надниците, възнагражденията и тантиемите на служителите и работниците при държавно-автономните и общински учреждения, държавните фондове, Б. н. банка, Б. з. к. банка, стопанските и архитектурно-инженерни камари, борсите, служителите и работниците при обществените учреждения и частните предприятия сумите за издръжка, плащания на членовете на трудовите производителни кооперативни сдружения и на трудовите кооперативни земеделски стопанства, както и възнагражденията (заедно със сумите за наеми, издръжка на кантора и други подобни, мекор и да се платени отделно), на учителите, инкасаторите, инспекторите и деятелите, постоянни и случайни, при Държавния застрахователен институт и спестовно-строителните дружества се задържа при изплащането на заплатите и възнагражденията и се изчислява по следната

ТАБЛИЦА

доход		% на данъците	
месечно	годишно		
първите 5,000 лв. —	60,000 лв. —	до 60,000 лв. —	7
за следните 5,000 —	60,000 от 60,001 лв. —	100,000 —	9
10,000 —	120,000 —	120,001 —	12
10,000 —	120,000 —	200,001 —	18
10,000 —	120,000 —	360,001 —	24
10,000 —	120,000 —	480,001 —	30
15,000 —	180,000 —	600,001 —	36
15,000 —	180,000 —	780,001 —	42
над 860,000 —	—	960,000 —	50

Данъкът по алинея първа на служителите и работниците при държавните фондове, държавно-автономните учреждения, Б. н. банка и Б. з. к. банка, стопанските и архитектурно-инженерните камари, борсите и общинските учреждения се взема предвид на увеличаването.

Чл. 36. Данъкът на общинските стопански предприятия и кооперативните сдружения се изчислява върху чистия им доход по следната

ТАБЛИЦА

ДОХОД				% на данъка	
първите	50.000 лв.	до	50.000 лв.	— 8	
за следните	50.000	от	50.001 лв.	100.000	— 10
"	100.000	"	100.001	200.000	— 15
"	100.000	"	200.001	300.000	— 20
"	100.000	"	300.001	400.000	— 25
"	100.000	"	400.001	500.000	— 30
"	100.000	"	500.001	600.000	— 36
"	200.000	"	600.001	800.000	— 42
"	200.000	"	800.001	1.000.000	— 48
"	500.000	"	1.000.001	1.500.000	— 54
над	1.500.000				— 60

Чл. 37. Данъкът на физическите лица, които упражняват свободни занятия, се изчислява върху чистия им доход по следната

ТАБЛИЦА

ДОХОД				% на данъка	
първите	50.000 лв.	до	50.000 лв.	— 12	
за следните	50.000	от	50.001 лв.	100.000	— 15
"	100.000	"	100.001	200.000	— 18
"	100.000	"	200.001	300.000	— 23
"	100.000	"	300.001	400.000	— 28
"	100.000	"	400.001	500.000	— 34
"	100.000	"	500.001	600.000	— 40
"	200.000	"	600.001	800.000	— 46
"	200.000	"	800.001	1.000.000	— 52
"	500.000	"	1.000.001	1.500.000	— 58
над	1.500.000				— 64

Свободно е онова самостоятелно занятие, при което лицето влага предимствено умствен труд срещу възнаграждение.

Чл. 38. Данъкът на физическите лица за доходи от индустрия, маени и капитали се изчислява върху чистия им доход по следната

ТАБЛИЦА

ДОХОД				% на данъка	
първите	100.000 лв.	до	100.000 лв.	— 15	
за следните	100.000	от	100.001 лв.	200.000	— 18
"	100.000	"	200.001	300.000	— 23
"	100.000	"	300.001	400.000	— 28
"	100.000	"	400.001	500.000	— 34
"	100.000	"	500.001	600.000	— 40
"	200.000	"	600.001	800.000	— 46
"	200.000	"	800.001	1.000.000	— 52
"	500.000	"	1.000.001	1.500.000	— 60
над	1.500.000				— 68

Чл. 39. Данъкът на дружествата, учрежденията и предприятията, изброени в чл. 2, точки 2, 3 и 4, се изчислява върху чистия им доход по следната

ТАБЛИЦА

ДОХОД				% на данъка	
първите	100.000 лв.	до	100.000 лв.	— 18	
за следните	100.000	от	100.001 лв.	200.000	— 23
"	100.000	"	200.001	300.000	— 28
"	100.000	"	300.001	400.000	— 34
"	100.000	"	400.001	500.000	— 40
"	100.000	"	500.001	600.000	— 46
"	200.000	"	600.001	800.000	— 52
"	200.000	"	800.001	1.000.000	— 58
"	500.000	"	1.000.001	1.500.000	— 66
над	1.500.000				— 74

Чл. 40. Данъкът на акционерните, командитно-акционерните дружества, дружествата с ограничена отговорност и местните клонове на чуждестранните дружества не може да бъде по-малък от 2% върху внесенния основен капитал и резервния фонд. За местните клонове на чуждестранните дружества този данък се изчислява върху задълженията им към централата и към други чуждестранни дружества, от които получават стоков или паричен кредит. По таблицата на чл. 39 се облагат и смесените стопански предприятия.

Чл. 41. Физически лица, които имат доходи от занятия, облагани по различни таблици, се облагат по таблицата на преобладаващия им доход.

Глава IV

Органи на облагането и обжалване на данъците

Чл. 42. Облагането се извършва:

1. За населените места, където няма данъчно управление — от общинския бирник, респективно секретар-бирника. Последният е длъжен да изчисли данъците в срок от 10 дни от определянето на доходите от комисията по чл. 29.

2. За населените места, където има данъчно управление: а) от данъчен орган — за физическите лица, които имат чист облагаем доход от търговия, занятие, свободни занятия и пр., до 60.000 лв. включително;

б) от данъчен орган със съдействието на притежателя на занятието — за физически лица, които имат чист облагаем доход от търговия, занятие, свободни занятия и пр. от 60.001 лв. до 100.000 лв. включително.

Забележка. При комбиниран доходи по алинея първа на чл. 27 доходи от търговия, занятие, свободни занятия и до облагането се извършва от данъчен орган, ако чистият облагаем доход само от занятията е до 60.000 лв. включително.

Същото важи и за облагателната инстанция по буква „б“, ако доходът от тия занятия е от 60.001—100.000 лв. и

в) от първоначалната комисия във всички останали случаи.

Първоначалната комисия има състав: председател — началник служба, началник бюро или помощник данъчен началник и членове: общински кмет или общински съветник или общински представител, представител на занятието.

Данъчният представител в първоначалната инстанция по букви „а“, „б“ и „в“ се посочва с заповед от данъчния началник.

При облагането на предприятията, които представляват голям фискален интерес, може да участва като член на комисията и държавен експерт-счетоводител.

Решенията си първоначалната комисия взема по висшегласие, като при равногласие решаващ е гласът на председателя.

Чл. 43. Определените данъци се съобщават така:

а) на данъкоплатците, на които данъкът се определя без да подават декларации, в населените места, където няма данъчно управление — чрез общо обявление и

б) на всички останали данъкоплатци — чрез отделни съобщения.

Чл. 44. Определеният данък може да бъде обжалван по въззивен ред в 14-дневен срок, считан за данъкоплатците по буква „а“ на чл. 43 от датата на издаване обявлението, а за тия по буква „б“ на същия член — от датата на получаване съобщението.

Считат се за обжалвани пред контролната комисия решенията, по които има особено мнение от някой член на комисията, че определен данък е низък, както и обжалванията, по които данъчният началник в срок от шест месеца от датата на решението е изказал писмено мнение с посочване на фактически или правни съображения, че определеният данък е низък.

Забележка. В Софийското градско и областните данъчни управления мнението по предидущата алинея може да бъде изказано и от друг данъчен орган, определен от министъра на финансите.

Чл. 45. Подадените жалби се разглеждат, ако в срока за обжалване е внесен 30% от определения от първоначалната инстанция първи размер данък.

За укрити доходи се внася 30% от първия размер на данъка.

Забележка. За подадените след срока жалби, а също и тия, по които не е внесена съответна част от данъка, данъчният началник съобщава писмено на данъкоплатеца, че жалбата му се остава без разглеждане. В седемдневен срок данъкоплатецът може да представи писмени доказателства, че жалбата е дадена в срок или че е внесен в срок съответната част от данъка, в който случай на жалбата се дава ход.

Ако подадената жалба се окаже неподписана, на данъкоплатеца се дава седемдневен срок за подписването ѝ, в който, ако не бъде подписана, се остава без ход.

Чл. 46. Жалбите се разглеждат от контролната комисия за обжалвания, извършвани от първоначална комисия и обжалванията, по които има особено мнение за увеличение на данъка и от данъчния началник — за всички останали случаи.

Забележка. В Софийското градско и областните данъчни управления данъчният началник може да бъде заместен от началник служба, началник бюро или помощник данъчен началник, определен от министъра на финансите.

Чл. 47. Контролната комисия заседава в данъчното управление и има състав: председател член на областния съд, а там гдето няма областен съд — околийския съдия и членове: данъчния началник или негов заместник, определен от Министерството на финансите, представител на занятието, посочен от съответната организация в седалището на данъчното управление и представител на околийския Оф комитет. При разглеждане на преписки, които представляват голям фискален интерес, като член на комисията може да участва държавен адвокат или държавен експерт-счетоводител.

Решенията си контролната комисия взема по висшегласие, а при равногласие решаващ е гласът на председателя.

В градовете с разрешение на министъра на финансите могат да действуват едновременно две или повече първоначални и контролни комисии.

Чл. 48. Контролната инстанция е длъжна да уведоми данъкоплатците три дни преди заседанието, за да присъствуват при разглеждане облагането им.

Контролната инстанция има право да извършва огледи и разпитва вещи лица и свидетели, да преглежда книгите и книжата във връзка с облагането, да прави сама проверки и изследвания. Когато контролната инстанция намери представените доказателства за недостатъчни, може да отложи заседанието и да задължи страните да представят нови доказателства. Тя обсъжда всички направени и представени искания, доводи, възражения и доказателства.

Преди внасяне преписката за разглеждане в контролната комисия, данъчният началник или неговият заместник е длъжен да я проучи и изкаже писмено мнение по нея.

Чл. 49. Контролната комисия има право да намали данъка на онези данъкоплатци, които жалби намери за основателни и да увеличи данъка по обжалванията от държавното съкровище. Представяне доказателствата е в тежест на страната, която иска намаляването, респективно увеличението на данъка.

Данъчният началник, когато действува като контролна инстанция, има право да намери данъка на онези данъкоплатци, чиито жалби намери за основателни.

Решенията на контролната комисия и данъчния началник се напесват мотивирано върху декларациите и се подписват.

Чл. 50. Решенията на данъчния началник и контролната комисия за постановен данък до 20.000 лв. включително не подлежат на обжалване.

Решенията на контролната комисия във всички останали случаи подлежат на обжалване пред Върховния административен съд в месечен срок от съобщаване на решението.

Решенията на контролната комисия, по които има особено мнение от член на комисията, че определеният данък е низък, се обжалват по касационен ред от държавен адвокат пред Върховния административен съд в месечен срок от съобщаване на решението на държавния адвокат.

Държавното съкровище може в същия срок да обжалва решението и когато няма изказано особено мнение, че определеният данък е низък.

Чл. 51. Решенията на контролната инстанция и контролната комисия за определяне данъци се съобщават писмено на данъкоплатците.

Сметното на данъка пред Върховния административен съд не се бира само на първия размер данък.

Глава V

Ревизия и контрол на данъците

Чл. 52. Допуска се ревизия на влязъл в законна сила данък в следните случаи:

1. Когато се установи, че са допуснати явни фактически грешки.
2. Когато един и същ доход е обложен втори път на името на едно или различни лица, противно на разпоредбите на този закон.

Ревизия се допуска, ако от влизането на данъка в сила не са изтекли повече от пет години. Тя се извършва от данъчния началник за данък до 20.000 лв., а за по-голям данък — от областния данъчен началник, а за Софийското градско данъчно управление — от софийския градски данъчен началник.

Чл. 53. Контролът по задържането, правилното задържане и своевременно внасяне на удържаните суми за данъци по членове 35, 56 и 57 се извършва от органите на данъчната власт, финансовите инспектори и от органите на бюджетоконтролните служби и Върховната и областни сметни палати.

Установяването нередовностите става във всички случаи с доклад, протокол или друг документ.

Ако начетът не се оспорва, внасянето на сумата става веднага. Като върху установителния документ се отбелязва номерът, датата и пр. на документа, срещу който е станало внасянето. Препис от установителния документ се връчва на проверяваното учреждение, предприятието или лице. При тоя случай начетът се счита за влязъл в законна сила.

В случай на отказ да се признае действителността на начета, съставя се акт, който се връчва за подпис от данъкоплатеца, който може в четиринадесетдневния срок да направи възражение. Ако в този срок не постъпят възражения, начетът по акта влиза в сила и се предава на бирника за събиране. В случай че постъпят възражения, прави се проверка по същите от съставителя на акта или друго длъжностно лице.

Актът, по който има постъпили възражения, се внася в първоначалната комисия, която издава постановление или с мотивирано мнение оставя същия без ход. Издаденото постановление подлежи на обжалване по общия ред.

Проверките по този член имат административен характер и могат да се правят за едно и също отчетно време няколко пъти и извършват допълнителни начитания.

ОТДЕЛ V

Събиране на данъците

Чл. 54. Данъкът се разпределя и внася, както следва:

1) за държавата	87%
2) за общините	10.5%
3) за стопанските камари	1%
4) за фонд „Читалищни сгради“	0.5%
5) за фонд „Противопожарна защита“	1%

Върху данъка не се събират върхнините по:

- 1) закона за изменение на някои закони по преките данъци;
- 2) закона за опростоворение на преките данъци;
- 3) закона за подпомагане на пострадалите от обществени бедствия;

- 4) закона за многодетните семейства;
- 5) закона за кооперативен строеж на читалищни сгради, и
- 6) закона за противопожарната защита.

Чл. 55. Частта за общината и стопанската камара се внася и приход на онези община или камара, в чийто район се извършва занаятното.

Когато предприятията имат клонове или експлоатационни седалища в разни населени места, принадлежащите се части от данъка за общините и камарите се внасят:

а) за предприятия с един клон — 2/3 за общината и камарата, където е централата, а 1/3 за другата община и камара;

б) за предприятия с повече клонове и експлоатационни седалища — половината за общината и камарата, където е централата, а другата половина се разпределя по равно между общините и камарите в района, на които има клонове и експлоатационни седалища. Такива предприятия при внасяне на данъка са длъжни да

представят и списък на населените места, където имат централата, клонове и експлоатационните седалища.

Чл. 56. Данъкът върху декларирания доход от данъкоплатците в населените места, където има данъчно управление, се изчислява служебно от данъчната администрация и се предава за събиране от бирниците най-късно до края на месец май.

Изравнението на данъка става след неговото определяне от облагателните инстанции и влизането му в сила. Данъците по необжалваните решения на първоначалната инстанция, както и тези, определени от контролната инстанция, се събират по реда в закона за събиране на преките данъци.

Чл. 57. Лица, които са длъжни да водят търговски книги, при изплащане или одобряване на лихви, дивиденди, тантиеми на членове на управителни и проверителни съвети, печалби на скрити съдружници, печалбите и възнагражденията за дялове и перриодически вноски на съдружници и дружества с ограничена отговорност, са длъжни да удържат следущия се данък по таблицата на чл. 38, съответно чл. 39, без приспадане на екзистенцинимума.

Същите задължения имат и държавните, държавно-автономните и общински учреждения, държавни фондове, Б. н. банка и Б. з. к. банка.

Всички лица, които изплащат или одобряват лихви, дивиденди, печалби и др., под каквато да е форма, на лица, живущи в чужбина, са длъжни да удържат данъци по таблицата на чл. 38, съответно чл. 39, без приспадане на екзистенцинимума.

Чл. 58. Удържаният данък по членове 35 и 57 се внася най-късно до 20 число на следния месец, а за лихвите, получавани от банките — в двумесечен срок след изтичане на месеца, през който е станало удържането на данъка.

Данъкът върху дивидентите и печалбите, които годишните събрания на акционерните, командитно-акционерните и с ограничена отговорност дружества и кооперативни сдружения, са определили за раздаване, се внася в срока на алинея първа, но не по-късно от два месеца от годишното събрание.

Данъкът се внася на съответния държавен бирник, или по сметката му в Б. н. банка или в Пощенската чекова служба.

В населени места, където няма бирнически участък, БНБ или пощенска станция, данъкът се внася при първото идване на бирника.

Чл. 59. Данъкът върху дохода на преходящите лица и върху дохода от случайни и сезонни сделки се определя и събира от данъчния агент по таблицата към чл. 39, върху вероятния чист доход.

Чл. 60. За незадържането, неправилното задържане и невнасяне на данъка по членове 35, 57 и 58 са отговорни като преки данъкоплатци:

а) за служителите при държавните, държавно-автономните и общински учреждения и при държавните фондове — платецът на заплатите и възнагражденията;

б) за всички останали случаи — платецът и собственикът на предприятието, заедно с законните представители. Получателят на сумата е отговорен само за дължимия данък, и то ако не му е бил задържан.

Чл. 61. Доходите, върху които са изчислени данъците по чл. 57, се декларират от лицата и се имат пред вид при определяне на облагателните пропенти за другите им доходи, придобити през облагаемата година. Към декларацията се прилага удостоверение от учреждението или предприятието, в което да са означени влизу и размерът на дохода, размерът на удържания данък и къде и срещу какъв документ е внесен.

ОТДЕЛ VI

Глава I

Увеличение на данъка

Чл. 62. Следущият се данък се увеличава:

- а) с увеличение 10%, когато декларацията е подадена през течение на 30 дни след изтичане на законния срок за подаването и;
- б) в двоен размер, когато не е била подадена декларацията или ако е била подадена такава, но след изтичане на продължения с 30 дни законен срок съгласно буква „а“.

В двоен размер се определя данъкът и за дохода от укрит приходозточник, а също така и за безспорно установено укриване на доходи от деклариран приходозточник.

Чл. 63. Увеличението 10% се изчислява и събрал заедно с данъка по декларацията.

Данъкът в двоен размер се определя въз основа на акт, съставен от данъчен орган или финансов инспектор. Определянето и обжалването на данъка и увеличението по акта се извършва по общия ред за определяне на данъците.

Глава II

Лихви за късно плащане на данъка

Чл. 64. Несплатените данъци в сроковете за доброволното плащане стават закъснели. Закъснените данъци се събират от лихви на закъснението с 1% лихва месечно. При изчисляване на лихвата дангте се закръгляват на цял месец.

Вторият размер и увеличението върху данъка, както и глобите за нарушение, се събират без лихва за закъснение.

Глава III

Обезпечение и отговорност при плащане данъка

Чл. 65. Подпомаганите общини могат да се ползват след съставянето на акта, ако събирането на данъка е застрашено. Данъкът обаче се предава за събиране след изтичане на срока за

въззивно обжалване, респективно след произнасяне на въззивната инстанция.

Чл. 66. Лицата, чиито доходи са показани в декларацията на главата на семейството, са отговорни за изплащането на определен данък по тази декларация, до размера, съответстващ на дохода им.

Глава IV

Давност, срокове и съобщения

Чл. 67. Определянето на данъка се покрива с 15-годишна давност, считано от края на бюджетната година, за която се отнася същият.

Събирането на лихвите по настоящия закон се просрочва с 5-годишна давност.

Преследването на нарушението по чл. 62, по отношение на втория размер на данъка и увеличението от 10%, се просрочват, ако не е констатирано в 5-годишен срок от края на бюджетната година, за която се налага данъкът.

Чл. 68. Съобщенията по настоящия закон се правят по реда, предвиден в закона за гражданското съдопроизводство.

Глава V

Наказания

Чл. 69. Счетоводители или книговодители, които съзнателно не вписват в книгите и книжката действителните обороти и реализирани печалби от предприятията, се уволняват и лишават от правото да постъпят на работа като такива, за срок от една година. Отговорността на счетоводителите и книговодителите се констатира с акт от финансов инспектор или данъчен орган, а наказанието се налага с присъда на областния съд, който подлежи на обжалване по общия ред за обжалване присъдите.

С глоба от 10.000—100.000 лв. се наказва онзи работодател, който в срок от 5 дни от влизане в сила на присъдата не уволни счетоводителя (книговодителя) или пък, като го уволни, продължава да му плаща заплатата или възнаграждението, под каквато и да е форма, както и работодателят, който присма на работа такъв служител.

Чл. 70. За неводене или нередовно водене на книгите и книжката, предвидени в настоящия закон, виновните се наказват с глоба от 5.000 до 200.000 лв.

При повторно констатиране на подобно нарушение глобата се удвоява и данъкоплатецът се лишава от правото да упражнява занаята си за една година. Тази санкция се налага след като глобата за първото нарушение е влязла в законна сила.

Констатирането на повторното нарушение става с акт, съставен от финансов инспектор или данъчен орган, а лишаването от правото да се упражнява занаята — от областния съд.

Чл. 71. Ако данъкоплатецът не позволи да бъдат преследвани или не представи за преглед книгите и книжката, които е задължен да води по настоящия закон, на органите на данъчната власт или финансовите инспектори, наказва се с глоба от 10.000 до 200.000 лв.

Чл. 72. С глоба от 500 до 20.000 лв. се наказват членовете на комисиите, предвидени в настоящия закон, за всяко неоправдано отсъствие, както и лицата, които отказват да дадат исканите от данъчната власт сведения и изобщо длъжностните и частни лица, които не изпълняват задълженията си по настоящия закон.

За неспазване разпоредбите на чл. 76 виновните се наказват с глоба от 10.000 лв. до 500.000 лв., а освен това реализираните разлики внасят като данък.

Чл. 73. Лицата, които установяват доходите или определят данъците по настоящия закон, ако съзнателно увредят някои данъкоплатци, наказват се съгласно чл. 431 от наказателния закон.

За издаване на служебна тайна наказанието е по чл. 442 от наказателния закон.

Чл. 74. Предвидените в настоящия закон глоби се налагат от първоначалната комисия, въз основа на акт, съставен от данъчен орган или финансов инспектор; издадените от комисията постановления се обжалват по реда, предвиден в книга VI, гл. 5, от закона за наказателното съдопроизводство.

Наказателното преследване, за което се предвижда затвор, се възбужда от следната власт и по повод анкета, извършена от орган на финансовата власт.

ОТДЕЛ VII

Разни разпореджания

Чл. 75. Всички държавни, общински и обществени учреждения и частни лица са длъжни при поискване от органите на финансовата власт да дават своевременно сведения във връзка с облаганята на данъкоплатците, по издирване на техните доходи.

Чл. 76. Данъците, налагани и събиращи по този закон, са в тежест на облагаемите лица. Те не могат да бъдат прехвърляни върху консуматора, нито направо, нито косвено (чрез включване в производствените разходи, продажната цена и пр.).

ОТДЕЛ VIII

Данъчни посредници

Чл. 77. Данъчни посредници са лицата, изброени в чл. 78, които представляват трети лица пред данъчните управления, Министерството на финансите и пред всички административни учреждения, по всички въпроси, отнасящи се до облагането и събирането на данъци.

Те имат право да действуват устно и писмено от името на доверителите си пред същите учреждения по всички дела във връзка с законите, прилагами от данъчните управления, а именно: да изписват декларации, да ходатайствуват, да поведат спорове, да правят възражения и жалби, да дават удостоверения и пр.

Данъчните посредници се считат за редовно упълномощени от данъкоплатците, ако носят на ръка данъчната им книжка, квитанция или съобщение за определен данък, за плащане и пр.

Чл. 78. Данъчни посредници могат да бъдат само лица, които отговарят на следните условия:

- а) да са български поданици и да се ползват с граждански и политически права;
- б) да не са осъждани за лъжовна клетва, лъжесвидетелстване, измама, кражба, злоупотреба с доверие, умишлено банкрутство, престъпление по служба, подправка на документи или държавни ценности и знаци;
- в) да не се обявяват в несъстоятелност или ако са обявявани, да им са възвърнати правата;
- г) да притежават свидетелство, че са записани като членове на някоя община в България и че са честни и благонадеждни;
- д) да са прослужили като бирници, данъчни агенти или по висши длъжности в данъчни управления или в Дирекцията на преките данъци при Министерството на финансите, най-малко 15 години, ако са с висше образование и най-малко 20 години, ако са със средно образование и са пенсионери.

Чл. 79. Данъчният посредник може да упражнява правата си на посредник:

- а) ако има свидетелство за това от Министерството на финансите — Дирекцията на преките данъци, в което да бъде изрично казано, че се ползва с правата на такъв;
- б) ако е дал определената му гаранция от същата дирекция;
- в) ако е изплатил задълженията си данъци.

Чл. 80. Данъчният посредник се лишава от правата си на посредничество за срок до пет години или заживо:

- а) когато загуби някое от качествата, изброени в чл. 78, букви „а“, „б“, „в“ и „г“;
- б) когато проявява систематическа небрежност, некоректност и нежелание при упражняване на данъчното посредничество.

Лишаването от права става с заповед на министъра на финансите по писмен мотивиран доклад на директора на преките данъци.

ОТДЕЛ IX

Преходни разпореджания

Чл. 81. Настоящият закон влиза в сила от 1 януари 1947 г. Облагането за 1947 бюджетна година ще се извърши върху общия доход на лицата, добит през 1946 календарна година. Данъкът за данъци върху лихвите от Пощенската спестовна каса за 1946 г. се определя и внася по правилата в наредбата-закон за данък върху приходите.

Чл. 82. От началото на 1947 г. се отменяват: 1) наредбата-закон за данъка върху приходите; 2) наредбата-закон за поземления данък; 3) законът за данъка-бегляк върху ощите и козите; 4) законът за данъка върху военновременните печалби за печалбите от 1946 г.; 5) законът за облагане с военновременен данък комисионите и други възнаграждения от военни и други доставки за приходите от 1946 г. и 6) чл. 45 от наредбата-закон за рибарството, по отношение освобождаване от данък върху приходите.

Чл. 83. Недовършените облагания за всички минали години се извършват съгласно законоположенията от материален характер, които са били в сила за тези облагания, при спазване процедурата по настоящия закон.

Удържането, внасянето и събирането на дължимите данъци по наредба-закон за данъка върху приходите, чиито срокове настъпват след 1 януари 1947 г., ще се извърши при спазване разпоредбите на същата наредба-закон.

Чл. 84. За прилагането на настоящия закон Министерството на финансите ще издаде общо-административен правилник.

Правилникът ще влезе в сила след одобряването му от министъра на финансите и обнародването му в „Държавен вестник“.

Чл. 85. Упълномощава се министърът на финансите да издава наредби по приложението на настоящия закон.)

Председателстващ Кирил Христов: Има думата г-н министърът на финансите.

Министър д-р Иван Стефанов: (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания) Уважаеми изродни представители и народни представители! Аз съм увърен, че и аз посрещам с чувство на радост — което и мене изпълва — тази инициатива на правителството на Отечествения фронт, която осъществява една от съществениите точки на програмата на Отечествения фронт, касае се при това не за нещо, което представлява някакво голямо нововъведение, нещо, за което наскоро не се е било говорило в чужбина или у нас. Прогресивно-подоходното облагане в различни форми не само е нещо доста старо като искане, но и като практика, като дело то датира от доста отдавна. Цял век се е минал вече, откакто в Англия се въвел прогресивно-подоходното облагане, чието начало беше поставено още за границата между XIX и XX век. А сега прогресивно-подоходното облагане съществува, и то не като следовено явление, а като нещо установено още от преди войната, в много страни, най-вече — в много различни форми.

У нас не за пръв път се говори в Народното събрание за прогресивно-подоходното облагане. Обаче по-рано само се е говорило, а сега на нас се пада задачата да претворим словото в дело. В 1908 г. се е поставял вече парламентарно въпросът за една основна данъчна реформа на нашите финанси с въвеждането на прогресивно-подоходен данък. До Балканската война цели четири години се е приказвало и нищо не се е направило. След първата световна война в 1919 г. се постави пак въпросът за една коренна реформа в нашата данъчна система. В 1920 г. от земеделското правителство на Александър Стамболийски се въведе прогресивно-подоходното облагане в една доста цялостна форма. Обаче началото на това дело може да бъде съвсемно, разрушено следствие налагането на безогледната, безкрупната реакция. А това налагане, както на всички нас е известно, стана затова, защото народните сили тогава се ока-

заха недостатъчно обединени да защитят една народна власт.

В това първо начинание имаше някои слабости, които несъмнено биха могли да бъдат претърпени, ако условията биха позволили да се извършат поуците от приложението на този закон тогава. Тия технически недостатъци се състояха главно в това, че законът не се съобразяваше с някои особености на нашата социално-икономическа действителност. Така например искаше се от всички да подават декларации — както от най-дребния селянин, така също и от каруцаря, от носача и въобще от всеки данъкоплатец. От друга страна нашата финансова администрация тогава не можа да се нагърби с едно по-свременно осъществяване на това голямо данъчно дело. И тъкмо успехът на реакцията тогава туря край на едно развитие, което би могло да завърши успешно, би могло — макар и да минава през няколко трудни етапа на развитие — да дойде до едно вкореняване на прогресивно-подоходното облагане у нас.

Но и след това ние имаме прогресивно-подоходно облагане, обаче само в формата на един допълнителен данък. Това облагане, благодарение на тогавашните социални и политически условия, беше сведено до едно много нищожно засягане на заможните слоеве от нашето население.

Когато днес правителството излиза пред вас с законопроект за данъка върху общия доход, то, разбира се, е извърляло поуката от опита от 1920 г. С предложението на вчерашното внимание законопроектът несъмнено се осъществява една по-голяма социална справедливост при облагането. С този законопроект се обединява и опростява наистина пряко облагане. Но настоящият законопроект не цели да замести с данъка върху общия доход всички съществуващи данъци у нас, даже не цели да замести и всички преки данъци — оставят още някои от тях да съществуват. Надали е потребно да обосновавам пред вас, че е невъзможно при днешните условия да се създаде един такъв единствен пряк данък, който да замести всички други преки данъци. А още по-малко е потребно да ви убеждавам, че не може с един единствен данък да се заменят въобще всички данъци, които съществуват в нашата страна, в това число и косвените данъци. За съжаление ние ще трябва не само да продължим да търсим косвените данъци, но и да ги поддържаме в размери, които всъщност са много големи за нашата действителност. Войната и стопанската и финансова политика на фашистките управления увеличиха извънредно много значението на косвените данъци. Преди последната световна война постъпленията от косвените данъци съставляваха към 40% от всички постъпления по редовния държавен бюджет, а сега те вече надхвърлят 60%. А за да има здрави финанси една държава, съотношението между преките и косвените данъци трябва да бъде обратното — към 30—35% постъпления от косвени данъци и към 65—70% от преки данъци.

С настоящия законопроект се отменяват пет съществуващи данъчни закони. В някои от тези закони са включени по няколко данъка. На първо място е наредбата-закон за данъка върху приходите, като данъкът върху оборота остава да съществува и за въ бъдеще. Този данък е включен в същата наредба-закон за данъка върху приходите. Второ — наредбата-закон за поземления данък; трето — законът за данъка белик върху овцете и козите; четвърто — законът за данъка върху военновременните печалби за печалбите през 1946 г. — както знаете, за 1945 г. ние сме свършили с данъчните облагания; и пето — законът за облагане с военновременен данък комисионите и други възнаграждения от военни и други доставки за 1946 г., и чл. 46 от закона за рибарството — по отношение освобождаването от данък върху доходите.

Както виждате — и това е очевидно за всеки — с въвеждането на данъка върху общия доход несъмнено се получава едно обединяване на нашето облагане и едно съответно опростяване.

Кои са двете основни понятия в законопроекта? Едното основно понятие — това са данъкоплатците. Данъкоплатци, които подлежат на облагане с данък върху общия доход, когато този законопроект стане закон, са всички стопански субекти, които се намират в страната, макар и да са чужди поданици, за доходите, които получават тук в страната, а българските данъкоплатци — за всички доходи, които получават в страната и в чужбина.

Обаче от цялата тази маса данъкоплатци предварително се изключва една голяма част, защото се въвежда преди всичко един екзистенциален минимум, който е стеноуван според семейното положение — от 36.000 лв. годишно, или 3.000 лв. месечно за сам данъкоплатец, до 70.000 лв. за семейство с три и повече деца — значи, 5 и повече членно семейство.

На второ място се изключват всички земеделски стопани, които имат до 30 декара ниви, ливади, гори и други такива земи и имат добитък, който им служи главно за покриване на собствените им потребности от животински произведения. А това са една голяма част от нашите земеделски стопани.

На трето място не се облагат с данък върху общия доход чиновническите заплати и пенсията. И нека никога да не мисли, че това представлява някаква привилегия. Аз и не въвеждам това никога да го помисли, защото на всички ни е известно, че заплатите и пенсията — заплатите на сегашните чиновници и пенсията на бившите чиновници — са на едно ниво, което не обезпечава физиологичния екзистенциален минимум, че заплатите и пенсията у нас са изостанали твърде много от посъпването на живота.

Ще трябва да помисля, че Народното събрание ще бъде сезирано с законопроект за отпускане на една извънредна чиновническа заплата. Тъкмо поради това обстоятелство, че чиновническите заплати са така малки, ние отсега още можем да преминем към предвиждането на чисти, нетни заплати в бюджета на държавата, а не на заплати, от които в последствие да се плащат някои данъци. Това е и в интерес на опростяването на нашата работа въобще, на работата на държавния апарат, и специално на финансовата администрация. Друг би бил въпросът, ако заплатите бяха големи, ако имаше противоположен процес, именно процес на падане на цените,

а заплатите да остават високи. Тогава това не би било целесъобразно и не би било също осъществимо.

Тук трябва да направя едно разяснение и по въпроса за земеделските стопани. Като казвам, че стопаните с до 30 декара имот не подлежат на облагане с този данък, аз искам да кажа, че те въобще няма да подават декларации, въобще няма да се занимават с тази мисъл, а и финансовата администрация няма да се занимава с тях. А това значи, че финансовата администрация въобще няма да се занимава с 300—400 хиляди данъкоплатци. Но и една част от онези стопани, които имат повече от 30 декара — по 50—60—70, а даже и 100 декара — може би няма да плащат данъци. Това ще има да се установи в последствие. Има земя и земи. Сто декара земя, по-голямата част от която са гори, ливади и неплодородна земя, няма да даде такъв доход, който да може да бъде обхванат от този закон за данъка върху общия доход. Така че една голяма част от онези земеделски стопани, за които става дума, че ще бъдат облагани по този закон, няма да бъдат също така облагани, след като това обаче бъде преценено.

В комисията аз смятам, че ще се наложи едно изменение на законопроекта относно облагането на нашите културни дейци. При досегашното облагане с данък върху приходите се освобождаваха от данък приходите от хонорари и възнаграждения на писатели, журналисти, художници, публицисти и артисти от всички видове. Аз смятам, че ние не бива да отиваме до едно такова привилегироване — „пълно освобождаване“ на доходите на културните дейци, но ние трябва да обезпечим на тези културни труженици, трудят се които у нас въобще се заплаща скромно, възможността да се снабдяват с всички средства, които са необходими за тяхната културна дейност, и по възможност да ги освободим от грижите и главоболията по плащането на данъци.

Един писател, ако иска да бъде истински писател и съответно да бъде полезен на своя народ, ще трябва да има една достатъчна лична библиотечка, той ще трябва да следи всичко, което излиза вън. Един добър публицист, за да бъде полезен, за да не пише работи, които не струват маслото и хартията, които се харчат за отпечатването им, ще трябва също така да следи съответната литература редовно. Един художник, един артист, за да бъде полезен на своя народ, ще трябва да изгради една широка културна база на своето творчество.

За всичко това са нужни средства, и ние ще трябва да предвидим следователно един културен екзистенциален минимум, тъй да се каже, на нашите културни дейци.

Аз искам да спомена това, за да не би някой от народните представители да помисли, че така, както е съставен законопроектът, недостатъчно се взима под внимание особното положение на нашите културни дейци.

Както виждаме, една голяма част от данъкоплатците, които сега плащат данъци, каквито са и бедните селяни с по два-три-пет декара земя, не ще плащат в бъдеще поземлен данък. Такива дребни данъкоплатци въобще ще бъдат изключени от това облагане.

На второ място в предложения законопроект се предвижда облекчение в облагането на малките доходи в сравнение със съществуващото положение. Но за това ще говоря, когато дойда да говоря за прогресията.

Нека сега да се спра накратко върху второто основно понятие — доходът. За нуждите и целите на нашето законодателство в това отношение не е нужно да се ровим в разни теоретически обосновки на това понятие. Ние искаме да намерим едно такова понятие за дохода, което да бъде приспособимо за целите на този данък върху общия доход. Ние сме възприели това, което се възприема редовно, обикновено от законодателството в другите страни: от една страна се установява общият доход бруто, а след това се приспадат всички необходими разходи за получаването на този доход. Разбира се, за една категория данъкоплатци при нашите условия такова установяване на облагаемия доход е невъзможно, колкото сили и средства да бихме вложили за това. Така, чистият облагаем доход на един дребен земеделски стопанин не може да бъде изчислен, каквото и счетоводство да се въведе в стопанството му, каквито и сметки да се иска от него да води. Чистият доход на един дребен занаятчия, на един дребен търговец също така не може да бъде установен по счетоводен път, даже ако бихме поинскали да харчим държавни пари за такова едно счетоводство.

За цялата тази категория данъкоплатци в законопроекта се предвижда не точното установяване на облагаемия доход като разлика от брутен доход и сумата от присъщо необходимите разходи, а като нещо, което се определя окомерно. Така, за най-голямата категория данъкоплатци у нас — земеделските стопани — се предвижда установяването на дохода по нормативен път: установява се за землището на всяко едно населено място, евентуално за части от дадено землище, ако те се намират при много различни почвени и климатични условия, нормативно чистият доход от декар земя, от разните видове култури — зърнени храни, бобови растения, околни култури, без интензивните — и доходът на отделните стопанства се изчислява, като се помножат съответните декари, които дадено стопанство обработва през стопанската година, с този среден, нормативно определен част доход от декар.

Що се отнася до стопанствата, които обработват интензивни култури, за тях доходът пак се определя по оценка, обаче с оглед на качествата и условията, в които се намира даденото стопанство. Един лозар може от 5 декара лозе да има един доход, а друг лозар от същите 5 декара лозе може да има два и три пъти по-голям доход.

Така е и с другите интензивни култури. При тях трябва да се прецени доходът по оценка, обаче с оглед на качествата и условията, в които се намира даденото стопанство. Няма пречка това да стане и за група стопани, които имат своите лозя, например, в една и съща местност, при еднакви условия. Но и там

това преценяване ще става не по счетоводен път, а ще става нормативно.

Иначе, за по-крупните стопански единици, които за свои собствени цели трябва да издържат едно книговодство, облагаемият доход се определя въз основа на търговските книги, шом воденето на тях книги отговаря на закона за търговските книги.

И тук мога в скобки да кажа, че се изготвя един законопроект за търговските книги, който ще трябва да замени сега съществуващия закон, като се държи сметка за изменлиите се обстоятелства и условия.

От досегашния опит по прилагането на данъка върху военновременните печалби ние извличаме поука, че трябва определянето на доходите на земеделските стопани по нормативен път да бъде в известна степен централизирано, за да се избегне едно различно облагане на еднакви доходи. Тази година ние имаме още такива случаи, при които в две съседни села, с напълно еднакви климатични и всякакви други условия, нормативното определяне на данъка е много различно — в едното село е два пъти повече, отколкото в другото село. Затова в този законопроект се предвижда, определените норми за дохода от отделни култури в отделни населени места да бъдат прегледани, контролирани от една околийска комисия, която ще въведе тъкмо това еднаквяване в определянето на доходите по този нормативен път.

За дребните стопански единици — занаятчи, дребни търговци — в законопроекта се предвижда да водят само един касов наръчник, да записват един път на деня какво е постъпило, за да имаме една основа, от която да излезем при определяне на облагаемия доход.

За лица, упражняващи свободни професии, които досега, трябва да се каже, по правило, по начало, не са били достатъчно облагани, се предвиди да издават квитанции за сумите, които получават. Надавам се, че по този начин тяхното облагане ще бъде сравнително по-пълно.

По въпроса за определянето на облагаемия доход искам също да намеря за една поправка, която ще искам да бъде направена в комисията в чл. 7, точка седма, относно приспадането от brutния доход на преките данъци, платени през годината. Облагаемият доход се определя по необходимост въз основа на дохода през изтеклата година. През 1947 г. данъкоплатците ще плащат данъци, определени въз основа на доходите им през 1946 г. В тази точка седма от чл. 7 на законопроекта се предвижда, от сумата на доходите да бъдат приспадани и платените преки данъци. Това не е правилно. Едно опущение е, че това е така останало в законопроекта, защото доходът за 1946 г. е взет само като основа за определяне данъка за 1947 г., а данъкът през 1947 г. няма да бъде плащан от дохода, осъществен през 1946 г., а ще се плаща от дохода през 1947 г.

Това плащане на данъка за дадена стопанска година въз основа на дохода от предходната година, разбира се, има някои неудобства, обаче не е възможно те да се избегнат. Неудобствата са главно в това, че при всяка смяна на конюнктурата или фискалът захвърля да събира по-големи данъци, когато доходите растат от година на година, или данъкоплатците трябва да плащат сравнително по-тежки данъци, когато доходите намаляват. Но това неудобство не може да бъде отстранено.

Що се отнася до прогресията, на първо място трябва да се отбележи, че тя е етажна, т. е. доходът се разделя на резньове, така да се каже, на етажи, и за всеки по-горен етаж се определя все по-голям процент. Друг начин би било например да се каже: доходът до 200.000 лв. се облага с 2%, доходът до 400.000 лв. се облага до 3% — значи, цялата сума 400.000 лв. се облага с 3%. При етажното облагане обаче, до 200.000 лв. се облага с 2%, а вторият етаж — от 200.000—400.000 лв., т. е. вторите 200.000 лв. се облагат, да кажем, с 4%.

Етажната прогресия се предпочита в повечето законодателства, понеже тя дава една по-голяма плавност на прогресията и при това изключва резкостта в облагането на доходи, които са близко до границите на отделните етажи. И за най-големите доходи у нас в бъдеще, когато този законопроект стане закон, ще се плаща за първите 50.000 лв. толкова данък, колкото плаща и оня, който има само 50.000 лв. облагаеми. Но за другите резньове, за другите етажи от своя доход той ще плаща все по-големи проценти.

Размерът на данъка и прогресията са различни и според вида на облагаемите доходи. И това не е нещо ново, и това се практикува много отдавна. Доходи, които имат за източник труда, се облагат по-малко, докато доходите от капиталови източници се облагат по-тежко. И това е предвидено в нашия законопроект.

Облагането се предвижда да става по пет таблици, от които първата се отнася до работниците и служащите в частните предприятия, втората се отнася до земеделци и занаятчи, третата — за свободните професии, четвъртата — за търговци и индустриални физически лица, и петата — за предприятията юридически личности от всички видове, а това число и — адвокатите, адвокатите, общинските и други обществени предприятия.

Прогресията, в сравнение с закона от 1920 г., е умерена. Тя стига от 7% до 50% за чистите трудовите доходи, от 8—60% за месечните трудови и капиталови доходи — на земеделци и занаятчи — чисти доходи, в които има участие и на имот, от 12—64% за свободните професии, от 15—68% за търговските и индустриални предприятия и от 18—74% за юридическите личности. За държавните, общинските и други обществени предприятия, както и за кооперативните сдружения се предвижда едно облагоприятстване с намаляване на данъка. По техническа грешка в проекта е отпечатано „25 процентно намаляване на дохода.“ Това ще бъде отменено в комисията.

Ако сравним времето, което ще представлява данъкът върху общия доход, с времето на данъците по онези пет закона, за които

ви говорих, то преди всичко трябва да подчертаем, че ние освобождаваме от пряко облагане въобще една многобройна част от данъкоплатците, не само тези, които имат до 30 декара и с които няма да се занимаваме въобще, но и другите, които имат повече земя, но за които ще се прецени, че нямат достатъчни за облагане доходи.

За останалите категории също така има разлика в полза на низките доходи при бъдещото облагане в сравнение с досегашното облагане. Така напр. за данъкоплатците, които имат само 50.000 лв. облагаем доход — т. е. като се приспадне екзистенци-минимумът, който при мъж, жена и дете е 54.000 лв. — по бъдещото облагане данъкът ще бъде 4%, докато при сега съществуващото положение е 7%. За следните 50.000 лв. — значи, доходи, които са с 100.000 лв. повече от екзистенци-минимума — данъкът върху общия доход ще бъде 5%, докато при досегашното облагане той е 8%, и т. н. Всички трудови доходи с новия закон за данъка върху общия доход се предвижда да се облагат по-малко, отколкото сега се облагат.

Така е и при другите категории, като само при големите доходи, на търговци, индустриалци, юридически личности ще има по-голямо облагане, отколкото досегашното. Обаче и при големите доходи бъдещото облагане ще бъде по-малко от досегашното, като се държи сметка за данъка върху военновременните печалби.

За съжаление ние нямаме никакви статистически данни относно разпределението на доходите в нашата страна и не можем да изчислим, макар най-приблизително, каква сума ще се получи като постъпления за държавния бюджет от новия данък върху общия доход. Това несъмнено е много неудобно за един финансов министър и за едно правителство. Има известна несигурност, неизвестност за утрешния ден относно това, какво ще постъпи по този данък. Но ние към края на април 1947 г. вероятно ще можем да имаме данните за това, какви доходи са деклариран и въз основа на тях данни ще можем да имаме представа какво ще бъде постъплението от този данъчен източник.

Данните, които имаме за данъкоплатците по допълнителния данък върху общия доход, са негодни да ни послужат за тази цел, понеже този допълнителен данък обхваща само доходите, които — както си спомняте от последното изменение на съответния закон — превишават 180.000 лв. Имаме всичкото основание да смятаме, че при облаганята в миналото не са били обхванати всички данъкоплатци, нито са били обхванати истинските доходи на данъкоплатците. От данните, които имаме по области и по околии за милионери в България, очевидно е, че по този данък е имало в миналото много големи постъпления от страна на данъкоплатците при недостатъчната бдителност от страна на финансовата администрация.

Интересно е, че за 1946 г., при най-голяма бдителност на организираната отечественофронтиска общественост, ние имаме много по-голям брой богаташи, отколкото досега е имало по всички наши данъчни статистики!

Георги Колев (з): Досега са се укривали, г-н министре.

Министър д-р Иван Стефанов: Именно това искам да кажа — че са се укривали. Аз не искам да отнемам времето ви с разбор на онези постановления, които се отнасят до органите на облагането, до процедурата, по която ще става облагането, и всички онези постановления, които са свързани с работата на финансовата администрация и нейните отношения към данъкоплатца. Искам само да подчертая, че във всички зрени, във всички фази на работата на финансовата администрация е предвиден един обществен контрол, като са включени във всички комисии представители на съответните масови организации на нашето население.

Трябва да се надяваме, че е дошло време, когато нашата организирана отечественофронтиска общност е вече в състояние да преценява нещата и фактите, като се ръководи не от лични отношения към отделните хора, а от стремление за обективно и безпристрастно установяване на съответните факти, в случая — установяване на облагаемия доход. Надали може да има съмнение, че в това отношение както комитетите на Отечествения фронт, така и организациите на политическите партии у нас могат и ще могат все повече да взорят във всички едно по-високо гражданско съзнание и един по-пълнен спектър към обществените интереси и към изпълнението на най-елементарния дълг към държавата — плащането на онези средства, които са необходими за нейната издръжка и за провеждането на нейната стопанска, здравна и културна политика.

Аз не искам обаче да скрия пред вас, че с настоящия законопроект за данъка върху общия доход, с който се прави една голяма крачка напред, ние ще се натъкнем на известни доста големи трудности при привикването към тази нова данъчна система, както в населението, така и в финансовата администрация. Като подчертавам това, аз ни най-малко не мисля да хленча, а мисля само за това, че ние можем да запретнем ръкави и да се справим с всички трудности. В много голяма степен успехът ще зависи специално и от вашето лично участие в преодоляването на тези трудности на съответните места.

Ние ще трябва хладнокръвно и смело да следим за всички слабости на така начертаната реформа, да отстраняваме всички недостатъци в работата по нейното провеждане, за да можем смело, твърдо и своевременно да отстраняваме и всички несъобразности, които опитът ще ни посочи. В това отношение аз искам да обърна вниманието и на организираната отечественофронтиска общественост във всичките нейни подразделения, че тя ще трябва да обезпечи едно върно установяване на облагаемите доходи и да бди, шото никакви въздействия, откъдето и да идат те, да не пречат за правилното осъществяване на тази наша голяма данъчна реформа.

Аз мисля, че можем да бъдем уверени в това, че в един период от една-две години ще можем да се справим с всички слабости и

недостатъци, които може да има в замислената реформа, с всички онези пречки, които могат да изникнат при нейното провеждане, и ще можем да вкореним в един сравнително къс, бих искал да кажа рекордно къс период, едно здраво начало в усъвършенстването на нашата данъчна система. (Ръкоплескания)

Председателстващ Кирил Христов: Има думата народният представител Георги Данков.

Георги Данков (з): (От трибуната) Г-да и г-жи народни представители! Внесеният от г-на министъра на финансите законопроект за данъка върху общия доход е още един голям принос към творческата дейност на нашето отечественофронтовско правителство. От друга страна, чрез внасянето на този законопроект и гласуването му от Народното събрание, ще бъде реализирана още една от много важните точки на платформата на отечественофронтовската ни власт, оповестена на 17 септември 1944 г. пред нашия народ. За нас, сдружените земеделци, този законопроект, след превръщането му в закон, ще стане по принцип изразител на чл. 111 от устава на Българския земеделски народен съюз, в който ясно и твърдо е подчертано, че Българският земеделски народен съюз е сторъжник на такава данъчна система, която е изградена върху принципа на прогресивното облагане.

Самата система за прогресивно данъчно облагане и идеята за нейното въвеждане не са нови в същност. Ние ги срещаме още в древните времена, по-после в средните векове в някои градове на Италия, след това в Англия и Франция, като в последната въвеждането на тая данъчна система чрез якобинците бива проведена в много крайна форма и става причина за смущение на стопанството въобще, и то до такава степен, че да бъде чувствувано по-късно десетилетия под ред.

За нашата страна системата на прогресивното облагане също съвсем не е нова, защото през 1920 г., а именно през времето, когато България бе управлявана от народната власт на Българския земеделски народен съюз, създаден бе закон за прогресивно облагане на доходите, чието прилагане и благоприятни последици, за съжаление, не можах да бъдат напълно осъществени, защото чрез подлия преврат на 9 юни 1923 г. прилагането на закона бе спряно, а по-после отменен и самият закон. Враговете на народа ни — едрият банкерски и спекулативен капитал и монархията — не можах да търпят въвеждането и прилагането на такъв закон, който заедно с другите народни закони, като тия за аграрната реформа, за трудовата повинност и пр., идваха да отнемат от тежестите, от непосилното бреме, стоварено върху плещите на трудовите маси, земеделци, работници, занаятчии и умствени работници, и да прехвърлят с основание припадащата се тежест върху гърба на богатите слоеве. Като така аз смятам, че не би било преувеличение, ако изтъкна, че измежду другите причини за деветоюнския преврат една от най-важните беше именно страхът от прилагането на закона за прогресивното облагане, защото чрез него капиталистите щяха да бъдат засегнати на най-болното им място — джоба. А те, които не знаеха що значи данъчно бреме, що значи да дават на държавата, а знаеха само да вземат от нея и да обират народа, чрез преврата на 9 юни 1923 г. успяха да унищожат прилагането на този закон, върнаха пак наследената от турско време пропорционална система за данъчно облагане — т. е. върнаха пак системата, която бе най-походяща за тях, система, чрез която можах да трупат богатства, а народът, макар и крайно обеднял, биваше притискан от бирниците за поддържане на държавата чрез непосилни данъци. Затова той бе доведен до просешка тояга, като имотът му влезе чрез разни погасителни каси и други в джобовете на лихварите и спекулантите. Ето защо покрай бедните хижи на селото и града, где то живеят в мизерия трудовите маси, се издигат дворци и вили; ето защо покрай селските прокопи на селяните и работниците и продънените им първули или боси крака, виждаме да се разхождат натруфени дами и господа, надменно демонстрирайки своето охолство и богатство, без да знаят що е труд и пот през целия си живот.

Г-да и г-жи народни представители! Историческата и спасителна за народа ни дата 9 септември 1944 г. дойде като резултат от героичната борба на трудовите маси от селд и градове за избавяне им от гнетящата ги десетилетия под ред монархо-фашистка клика, а освен това за премахване на системата за тяхното експлоатирание и ограбване от хищническия спекулативен, едър лихварски, чернороборскаджийски и пр. капитал. Това беше една система, която бе хванала земеделеца и работника здраво за гушата и най-безжалостно ги експлоатираше.

9 септември дойде по волята и с подкрепата на народа, за да ликвидира веднаж завинаги с черното минало, да ликвидира с продължната противонародна монархия и с цялата система около нея. Важен фактор в основата на тая система беше и съществуващата до 9 септември пропорционална данъчна система, която, макар и с значителни изменения, от тая дата до днес все пак си остава като една значителна пречка за справедливото облагане на българските граждани, съобразно податните им възможности.

Ето защо внесеният законопроект от г-на министъра на финансите, чрез който се цели въвеждането на прогресивно облагане, ще отговори на една напълно нужна, защото с този закон ще се намали непосилният товар от гърба на слабите и с малки доходи народни слоеве — а това са селяните, работниците, физически и умствени и други — като същият ще бъде разхвърлян върху по-мощните и с големи доходи слоеве, каквито са едрите търговци, едрите индустриалци, едрите предприемачи, свободните професии: лекари, адвокати и пр., които при досегашната система, съществено взето, най-малко са бивали облагани с данък от държавата и по-малко са владали.

Казвам така, г-да и г-жи народни представители, защото, ако и да допуснем даже, че те са бивали най-добросъвестно облагани и най-редовно са си плащали данъците, все пак самата система на облагането ги е покровителствувала, защото процентът на облагането е бил еднакъв за всички и като така не е все едно, оня, който има годишен доход, да кажем, 30 хиляди лева, да плати по 10% данък — 3.000 лв., и оня, който има годишен доход 1 милион лева, да плати при 10% данък — 100.000 лв., защото първият с крайно недостатъчен доход ще бъде лишен от един чифт обувки или друга насъщна потреба и после няма да има с какво да си я купи, а на втория ще му останат пак 900.000 лв., с които ще може не само охолно да преживее, но ще отдели и значителна част за увеличаване на капитала си.

Явна е следователно несправедливостта в пропорционалното облагане, която при въвеждането на прогресивното облагане чрез новия закон ще бъде отстранена. В законопроекта справедливото е именно това, че се държи сметка за податните възможности на гражданите, т. е. всеки ще трябва да понася и да бъде товарен с толкова данъци, колкото отговарят на неговите податни възможности, и да му останат средства за едно сравнително човешко преживяване.

Справедливото в този законопроект е и това, че, както е предвидено в членове 35 до 39, определя се и един необлагаем доход като екзистенци-минимум на отделния гражданин, който му се оставя за преживяване.

По принцип парламентарната група на Българския земеделски народен съюз с радост приема внасянето на предложения законопроект за данък върху общия доход, но същевременно ние заявяваме, че държим за всестранично оточняване по него, за да не бъдат допуснати грешки в създадения закон, които биха могли да предизвикат каквито и да било смущения от стопански и политически характер в някои съсловия.

Подчертавайки повторно, че парламентарната група на Българския земеделски народен съюз по принцип е за внасяния законопроект, аз дължа от нейно име да обърна вниманието ви на някои членове от законопроекта, които по наше разбиране ще следва да бъдат изменени, а някъде някои изрази и понятия оточнени за по-правилно тълкуване.

Ние смятаме, че би било справедливо, ако чл. 6 бъде редактиран така, че да се допуска размерът на „неподлежащия на облагане земеделско стопанство“ да е не до 30 декара“, а този размер да е равен на определения за съответен район размер на средно жизнено-способно земеделско стопанство, съгласно закона за трудовата поземлена собственост. Това би било справедливо, защото презумпцията е, че всяко стопанство под този размер е рентабилно и следователно неплатежоспособно, за да бъде облагано с данък.

Паралелно с това, пак в чл. 6, трябва да се премахне думата „доен“ пред „впрегатен добитък“ и да остане само „един чифт впрегатен добитък“, тъй като се знае, че при нашите условия впрегатният добитък рядко може и да се дои. С това изменение ще се позволи на нашите земеделски стопани да работят с волове или коне, които са по-здрави и по-пригодни за правилно оране и стопанисване на земята въобще.

В чл. 14, във връзка с чл. 36, в които се говори за определяне на чистия доход от дадено земеделско стопанство и процента за облагане на този доход, не е конкретизирано коя е именно базата, върху която ще стъпва изчисляването, т. е. определянето на чистия доход от едно частно земеделско стопанство.

Горното важи и за изчисленията, които ще се правят по чл. 15, т. е. за площите, засети с интензивни култури.

Докато в чл. 7, алинея втора, ясно е казано кое се смята за необлагаемо в трудовите земеделски стопанства — т. е., че заплатите, възнагражденията и сумите за издръжка на кооператорите, за прякото участие в труда и имуществата си в производството, не се смятат — то за частните земеделски стопанства не се вижда нигде дали ще важи същото за определяне на чистия им доход. От направените проучвания в тая насока — т. е., как се определя от данъчните органи и от закона чистият доход на едно частно земеделско стопанство — се вижда, че не е казано нигде нищо, освен в закона за военновременните печалби, чл. 1, буква „а“, забележка I, гдето ясно е казано, че при определяне чистия доход на едно земеделско стопанство трудът на собственика и на членовете на неговото семейство не се включват в присъщите разходи за производството. Такава презумпция не бива и не може да се допуска при прокарването на настоящия законопроект, защото, без да е нужно да доказваме това, тя е съвършено несправедлива и допускането ѝ би дало гибелно отражение върху частните стопанства. А това не трябва да става.

В чл. 12 е казано, че от облагаемите доходи на трудовите земеделски стопанства се изключват сумите, отнесени към фондовете на тия стопанства — което е правилно. Обаче в закона нигде не е казано нищо за останалите кооперации, т. е. дали и за тях следва да бъде така, както е било досега по съществуващите закони, които не облагаха отнесените към фондовете суми.

Внесеният законопроект е от изключителна важност за нашия народ и нашето народно стопанство и като така той трябва да бъде всестранично проучен, за да бъдат избегнати каквито и да било несправедливости. Време за това има достатъчно, защото без много законът ще бъде прилаган и ще влезе в сила след 1 януари 1947 г.

Накрай още веднаж заявявам от името на парламентарната група на Българския земеделски народен съюз, че ще гласуваме законопроекта на първо четене, като в комисията ще поискаме да се направят някои по-съществени изменения. (Ръкоплескания)

Председателстващ Кирил Христов: Разискването по законопроекта се отлага за утрешното заседание, защото и останалите парламентарни групи поискаха да се изкаже мнението.

Пристъпваме към точка пета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за конфискуване на придобитите чрез спекула и по незаконен начин имоти.

Моля г-на секретаря да го прочете.

Секретар Любен Георгиев (р): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за конфискуване на придобитите чрез спекула и по незаконен начин имоти.

Г-да народни представители! Голяма част от заподозрените от закона за конфискуване на придобитите чрез спекула и по незаконен начин имоти правят всичко възможно, за да укринат имуществата си. От друга страна те правят всичко възможно, под формата на кредити, нужни за предприятието, да вземат колкото се може повече средства от държавните банки, голяма част от които не употребяват за целите, за които са взети, а разхищават, укриват или употребяват за други цели и т. н. Съществува реална опасност да бъде по този начин оставен законът без реални последици. Ето защо трябва да се вземат най-бързи и най-строги мерки, за да се осигури упаването от разхищение и укриване имуществата и средствата на заподозрените в незаконно забогатяване.

Налага се преди всичко да бъде увеличена санкцията по алинея първа на чл. 11 и да се създаде един нов наказателен състав, който да възпре тази дейност.

На второ място, за да се осигури упаването на имуществата на заподозрените от разхищение, както и да се гарантира непрекъснатият ход на работата на предприятието, налага се в известни случаи за някои предприятия да се предвиди назначаването на представител на държавата, с одобрението и съгласието на който да се извършва цялата управителна дейност на предприятието. За тази цел ще следва да се направят съответни изменения на чл. 12.

Като излагам горното, моля, г-да народни представители, ако сте съгласни, да приемете и гласувате настоящия законопроект.

София, 18 септември 1946 г.

Министър на правосъдието: Л. Коларов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за конфискуване на придобитите чрез спекула и по незаконен начин имоти

§ 1. В чл. 11, алинея първа, числото „5“ се заменя с числото „10.“ Към същия член се прибавя следната нова алинея трета:

„Собственик или негов представител, който, с цел да затрудни или осуети приложението на настоящия закон по какъвто и да е начин, разстройва стопанството си или това, за което се грижи, или отчуждава, укрива, разпилява или обременява с тежести имуществото на същото стопанство се наказва със строг тъмничен затвор до 10 години и глоба до 1.000.000 лв.“

§ 2. Към чл. 12, след алинея втора, се прибавя следната нова алинея трета:

Подпредседател: КИРИЛ ХРИСТОВ

„Министърът на индустрията, в съгласие с министъра на финансите, може да назначи представители на държавата при предприятието на заподозрения. Всяка стопанска или управителна дейност, свързана с предприятието, се извършва само със съгласието или одобрението на представителя. Възнаграждението на представителя, което се определя от министъра на индустрията, е за сметка на предприятието.“

Алинея трета става алинея четвърта, като към нея след думите „Общия съюз на популярните банки“ се прибавят думите „Общия съюз на българските земеделски кооперации“, а след това изречението се прибавя следното ново изречение: „Такива разрешения не са необходими за предприятията, при които е назначен представител на държавата.“

Председателстващ Кирил Христов: По законопроекта няма записани народни представители да говорят.

Моля г-да народните представители, които приемат на първо четене законопроекта, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Следната точка от дневния ред, поради отсъствие на съответния министър, се снема от дневния ред.

По останалите две точки от дневния ред комисията не са готови. Председателството предупреждава комисията по Министерството на железниците, пощите, телеграфите и телефоните и комисията по Министерството на правосъдието да бъдат утре готови по тия законопроекти, които три пъти се снемат от дневния ред.

За утрешното заседание, което ще се състои в 15 ч., председателството предлага и моли да приемете следния дневен ред:

Първо четене на законопроектите:

1. За изменение бюджета на Върховното правителство за 1946 бюджетна година.
 2. За данъка върху общия доход. (Продължение на разискванията)
 3. За изменение и допълнение на закона за снабдяването и цените.
 4. За предаване имуществата на бившите дружествени девически професионални училища на държавата.
 - Второ четене на законопроектите:
 5. За държавно търговско предприятие „Народен магазин“.
 6. За допълнение на чл. 3 от закона за самоиздръжка на държавните и държавно-автономните стопански предприятия.
 7. За възстановяване жилищни и стопански сгради на лицата, имотите на които се отчуждават за изправа, разширение или преустройство на ж. п. линии и гари, съоръжения и др.
 8. За оформяване правата на лица, построили етажи или части от етажи върху чужди имоти.
 9. За кинокултурата.
 10. За изменение и допълнение на закона за конфискуване на придобити чрез спекула и по незаконен начин имоти.
- Моля г-да народните представители, които приемат този дневен ред за утрешното заседание, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Заседанието се вдига.

(Вдигнато в 18 ч. 50 м.)

Секретари: { ЛЮБЕН ГЕОРГИЕВ
ТОДОР ТИХОЛОВ }

За началник на Стенографското отделение: ТОДОР АНГЕЛИЕВ }